

ZWOLLEI HARANGSZÓ

IX. évf. 2026/7-8
július augusztus

Az Almere-Amersfoort-Heerenveen-Leeuwarden-Groningen-Assen-Steenwijk-Kampen és Zwolle környékén élő magyar protestánsok gyülekezeti híradója.

A „Zwollei Harangszót” a Presbitérium megbízásából szerkeszti: **dr. Hermán M. János, Rostás Kriszta Timea, Kelemen Attila Csongor, Szilágyi Árpád, Szomor Attila, Téglásy Sándor és Urbán Ákos.**
Szerzők, munkatársak: Albertje Alkema-ten Hoeve, Van Bolhuis Szabó Emőke, Csanády

Ágnes, Hermán M. János, Froukje de Hoop, Jókai Anna, Kelemen Attila Csongor, Pilhál György, Rostás Kriszta Timea, Kiss-Szászi Tünde, Makkai Réka, Millisits Máté, Szilágyi Árpád, Szomor Attila, Tápai Katalin, Téglásy Sándor. Urbán Ákos, Hans Végh.

Lapzártá: 2026 augusztus 21.

Áldás, békesség!

MINDEN IDŐBEN

✳ Magyarországi Református Egyház

Istentiszteleteinkre és a szeretetvendégségekre mindenkit tisztelettel várunk!

Családlátogatást a híveink kérésére végzünk a szolgatársaink bevonásával, Hollandia egész területén. Egyházközségünk vezető lelkésze: drs. Kelemen Attila Csongor. Missziói lelkipásztor: dr. Hermán M. János nyugalmazott lelkész. Bekebelezett lelkész: Sólyom Uzonka Lilla, aki az új vianeni gyülekezetben végzi a szolgálatokat. Egyházközségünk hivatali ügyvitelét dr. Hermán M. János intézi. Presbiterok: Urbán Ákos gondnok, Rostás Kriszta Timea, Szilágyi Árpád, Tárnok Eszter Lída és Truczka József. Diakónusok: Bodor József, Berekméri Filep Annamária, Czimbalmos Klára, Kiss-Szászi Tünde, Marci Márió és Truczka Adrienn. Gyermekfoglalkozás: Rohaan Éva vallástanár – Orgonista: dr. Robert Helder. Gyermekfoglalkozások vezetője: Rohaan Éva vallástanár. Webmester: Téglásy Sándor. Olvasószerkesztő: Téglásy Sándor. Grafikai szerkesztő: Szomor Attila. A Zwollei Magyar Református Egyházközség istentiszteleteinek a helye: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle Info: jhermanm@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/refistentiszteletzwolleban>

Honlap: <https://zwolleireformatus.nl/-->

Zwollei Harangszó: <https://zwolleireformatus.nl/zwollei-harangszo/>

Web oldalunk látogatóinak száma: 2026 január folyamán 506 lélek. Megtekintések száma: 642. Júliusban: 598

Párbeszéd Istennel – 2026 az imádság éve

„Csendesedjetek el,
és tudjátok meg,
hogy én
vagyok az
Isten.”
Zsolt 46,11

Istentiszteleteink kijelölt dátumai a 2026-os évben:

Január 11 - Hónap második vasárnapja – szolgál Kelemen Attila Csongor-Közgyűlés **Február 8** - Hónap második vasárnapja-14.30 Zwolle

Február 14 szombat-Urk, Jeruzalemkerk-. 9. 30- Kelemen A. Csongor és 17.30-Reijer Pasterkamp—Konferencia a magyar gályarab lelkészek kiszabadításának a 350 évfordulóján

Február 15 vasárnap – Konferencia bezárása-Ouwsterhaule 11 óra Hermán M. János

Február 22 - Böjtfővasárnap, úrvacsoraosztás-Hermán M. János – Sólyom Uzonka Lilla.

Március 8 - Hónap második vasárnapja – szolgál Kelemen Attila Csongor

Március 15 Úrvacsoraosztás. Tilburgi Kórház—Szilágyi Árpád és Hermán M. János

Március 27- Igehirdetés Presbiteri Konferencia, Holzhausen-Hermán M. János

Április 6 - Húsvét másodnapja; úrvacsoraosztás - szolgál Kelemen Attila Csongor

Május 10 - Hónap második vasárnapja.- szolgál Kelemen Attila Csongor

Május 25 - Pünkösd másodnapja; úrvacsoraosztás – szolgál Kelemen Attila Csongor

Május 31 -Paál Károly, Van Bolhuis.Szabó Emőke, Hermán M.János- Csanády Ágnes, Tápai Katalin – Ökumenikus nyitóáhitat – CSALÁDI NAP – Szervezte a Hollandiai Magyarok Szövetsége. – Helyszín: Veldhoven, -Blaarthemseweg 90-Áhitat: Hermán M. János. Kántor: Bornai Szilveszter.

Június 14 - Hónap második vasárnapja. szolgál Kelemen Attila Csongor

Június 28. Vianen: Záró istentisztelet és szeretetvendégség Vianenben 2026 június 28-án 13.30 órai kezdettel – szolgált dr. Hermán M. János ny. lp. . Elkísérte

Urbán Ákosgondnok és Szilágyi Árpád jegyző. Részt vett - Dr. Bagdy Bálint konzul és családja. Zenei kíséret: Divirovics Ferenc

Július 12 - Hónap második vasárnapja- Hermán M. János- Zenei kíséret: Divirovics Ferenc

Augusztus 9 - Hónap második vasárnapja - Szolgált Hermán M.János-Kántor: Hermán Mostert Dániel Ottó.

Aug. 16- Nieuwegein- Emmauskerk. Szolgált Hermán Mostert Rebeka Rubinka lelkész. Kántor: Van Bolhuis Jonatán. Zenei kíséret: Divirovics Ferenc

Aug.22. Ifj. Urbán Ákos Ambrus és Elene Nicolas esküvője: Purmerend, Christelijk Gereformeerde Kerk, 15.óra. Szolgál: ds. Nubar és Hermán M.János /Énekek Éneke 8:7./

Aug.23-Hága.14 óra-Ökuménikus istentisztelet-úrvacsora. Szolgál Van Bolhuis Szabó Emőke ref. lelkész és dr.Havas István piarista atya. Kántor: Berki Armand orgonaművész. Előfohász: Leo Elshout akolitus atya és Hermán M. János szervező. Helyszín: Heilige Familiekerk-Kamperfoelieplein 29-2563 HX Hága

Augusztus 30 - Újkenyér ünnepe-, úrvacsora. Szolgál Hermán M.János

Szeptember 13 - Hónap második vasárnapja- Szolgál nt. Kelemen A. Csongor –Szimpózium: Juliánna Iskola száz éves fennállásának jubileuma.

Szeptember 13 Zwolle. Szolgál nt. Kelemen A.Csongor – Julianna Iskola szimpózium

Szeptember 20 Nieuwegein- Emmauskerk. Szolgál Hermán M. János

Október 10, szombat, keresztelezés: Szolgál Hermán M.János

Október 11 - hónap második vasárnapja - Konfirmáció: Rigmányi Rihana, Szilágyi Áron és Szilágyi Léna Réka. Szolgál Hermán M.János és Kelemen Csongor

November 8 - hónap második vasárnapja: Arianna Kaspers keresztelezése; Hermán M. János és Kelemen Csongor lelkészek.

November 14-én Mikes Kör nagyszabású rendezvényt szervez Rotterdam Fenix nevű migrációs múzeumban. Ennek keretében is lesz egy kerekasztal beszélgetés a magyar gyermekvonalokról, a Julianna gimnáziumról és az 1956-ban Hollandiába érkezett magyarokról.

November 30 - Advent első vasárnapja, úrvacsoraosztás

Október 31 - szombat, Reformáció ünnepe, közösen a zwollei lutheránus egyházközséggel és a hollandiai magyar református gyülekezetekkel; - szolgál Kelemen Attila Csongor és ds. Margo Jonker

December 13 - hónap második vasárnapja

December 26 - Karácsony másodnapja, úrvacsoraosztás - szolgál Kelemen Attila Csongor

„Mert
irgalmas leszek
gonoszágaikkal
szemben,
és bűneikről
nem emlékezem
meg többé.”

A zsidókhöz írt levél
8. fejezet 12. vers

Magyarországi Református Egyház

Választásokra és változásokra készülve:” [14](#) Mit mondjunk tehát? Igazságtalan az Isten? Szó sincs róla! [15](#) Hiszen így szól Mózeshez: „Könyörülök, akin könyörülök, és irgalmazok, akinek irgalmazok.” [2Móz 33,19](#) --[16](#) Ezért tehát nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené. --[17](#) Mert így szól az Írás a fáraóhoz: „Éppen azért emeltelek trónra, hogy megmutassam rajtad hatalmammat, és hogy hirdessék nevemet az egész földön.” Róma 9:14-17

„Hogyha pedig meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy élünk is ő vele. Tudván, hogy Krisztus, a ki feltámadott a halálból, többé meg nem hal; a halál többé rajta nem uralkodik” (Róma 6. 8-9.)

Wass Albert: Nagypénteki sirató

Elmegyünk, elmegyünk, messzi útra megyünk,
messzi út porából köpönyeget veszünk...

Nem száz, nem kétszáz: sokszáz éves nóta.

Így dalolják Magyarhonban talán Mohács óta.

Véreim! Véreim! Országútak népe!

Sokszázéves Nagypénteknek

soha sem lesz vége?

Egyik napon Tamás vagyunk,

másik napon Júdás vagyunk,

kakasszónál Péter vagyunk.

Átokverte, szerencsétlen

nagypéntekes nemzet vagyunk.

Golgotáról Golgotára

hurcoljuk a keresztfákat.

mindég kettőt, soh'se hármát.

Egyet felállítunk jobbról,

egyet felállítunk balról,

s amiként a világ halad:

egyszer jobbról, egyszer balról

fölhúzzuk rá a latrokat.

Kurucokat, labancokat,

közülünk a legjobbakat,
mindég csak a legjobbakat.

Majd, ahogy az idő telik,

mint ki dolgát jól végezte:

Nagypéntektől Nagypéntekig

térdelünk a keresztt alatt

húsvéti csodára lesve.

Egyszer a jobbszélső alatt,

másszor a balszélső alatt,

éppen csak hogy a középső,

az igazi, üres marad.

Nincsen is keresztfánk közbül,

nem térdel ott senki, senki.

A mi magyar Nagypéntekünk

évszázadok sora óta

évszázadok sora óta

ezért nem tud Húsvét lenni.

Így lettünk országút népe,

idegen föld csavargója,

pásztortalan jószág-féle.

Tamással hitetlenkedő,

kakasszóra péterkedő,

júdáscsókkal kereskedő.

Soha-soha békességgel

Krisztus-Úrban szövetkező.

Te kerülsz föl? Bujdosom én.

Én vagyok fönt? Bujdosol Te.

Egynek közülünk az útja

mindég kivisz idegenbe.

Bizony, jól mondja a nóta,

hogy elmegyünk, el-elmegyünk,

messzi nagy útra megyünk.

Messzi nagy utak porából

bizony, köpönyeget veszünk.

S ebben a nagy köpönyegben,

sok-sok súlyos köpönyegben

bizony pajtás, mondom Néked:

rendre, rendre mind elveszünk.

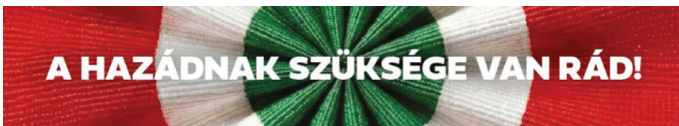
Bajorerdő, 1947

Elhangzott Studiedagen, Hattem: 2026 április 12-én, az erdélyi és hollandiai teológusok találkozóján – Kelemen A. Csongor és Hermán M. János is részt vett a konferencián

Conference for Romanian (Hungarian) and Dutch ministers -- 9–16 April 2026, the Netherlands-Wat is de taak van de christelijke gemeente in deze tijd?

**Március 15. – amikor a nemzet felemelte a hangját
---A Nemzeti Összetartozás Napja: 2026. június 4.,
amikor a Kárpátok koszorújában megkondulnak a
lélekharangok**

Isten, áldd meg a magyart! - Nemzeti hitvallás

MI, A MAGYAR NEMZET TAGJAI, az új évezred kezdetén, felelősséggel minden magyarért, kinyilvánítjuk az alábbiakat:

Büszkék vagyunk arra, hogy Szent István királyunk ezer évvel ezelőtt szilárd alapokra helyezte a magyar államot, és hazánkat a keresztény Európa részévé tette.

Büszkék vagyunk az országunk megmaradásáért, szabadságáért és függetlenségéért küzdő őseinkre. Büszkék vagyunk a magyar emberek nagyszerű szellemi alkotásaira.

Büszkék vagyunk arra, hogy népünk évszázadokon át harcokban védte Európát, s tehetségével, szorgalmával gyarapította közös értékeit.

Elismerjük a kereszténység nemzetmegtartó szerepét.

Becsüljük országunk különböző vallási hagyományait. Ígérjük, hogy megőrizzük az elmúlt évszázad vihariban részre szakadt nemzetünk szellemi és lelki egységét.

Kinyilvánítjuk, hogy a velünk élő nemzetiségek a magyar politikai közösség részei és államalkotó tényezők.

Vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk.

Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.

Hisszük, hogy nemzeti kultúránk gazdag hozzájárulás az európai egység sokszínűségéhez.

Tiszteljük más népek szabadságát és kultúráját, együttműködésre törekszünk a világ minden nemzetével. Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.

Valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki.

Valljuk, hogy együttélésünk legfontosabb keretei a család és a nemzet, összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet.

Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.

Valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének kötelességét.

Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.

Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.

Tiszteletben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát és a nemzet egységét.

Valljuk, hogy a történeti alkotmányunkban gyökerező önazonosságunk védelmezése az állam alapvető kötelessége. Nem ismerjük el történeti alkotmányunk idegen megszállások miatt bekövetkezett felfüggesztését.

Tagadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúra uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elévülését.

Nem ismerjük el az 1949. évi kommunista alkotmányt, mert egy zsarnoki uralom alapja volt, ezért kinyilvánítjuk érvénytelenségét.

Egyetértünk az első szabad Országgyűlés képviselőivel, akik első határozatukban kimondták, hogy mai szabadságunk az 1956-os forradalmunkból sarjadt ki.

Hazánk 1944. március tizenkilencedikén elveszített állami önrendelkezésének visszaálltát 1990. május másodiktól, az első szabadon választott népképviselő megalakulásától számítjuk. Ezt a napot tekintjük hazánk új demokráciája és alkotmányos rendje kezdetének.

Valljuk, hogy a huszadik század erkölcsi megrendüléshez vezető évtizedei után múlhatatlanul szükség-

günk van a lelki és szellemi megújulásra.

Bízunk a közösen alakított jövőben, a fiatal nemzedékek elhivatottságában. Hisszük, hogy gyermekeink és unokáink tehetségükkel, kitartásukkal és lelkierejükkel ismét naggyá teszik Magyarországot.

Alaptörvényünk jogrendünk alapja, szövetség a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között. Élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk.

Mi, Magyarország polgárai készen állunk arra, hogy országunk rendjét a nemzet együttműködésére alapítsuk.

Zwolle, 2026 aug. 9

Református elmélkedés a Mi Atyánkról

A KATOLIKUS JÓKAI ANNA 10 ÉVVEL EZELEŐTTI REFLEXIÓJÁVAL

2026. Szent István napjára

„Nem bűneink szerint cselekszik velünk...” – Szent István napjára, a nemzet ünnepére szeretném átnyújtani Önöknek azt a Mi Atyánk parafrázist, amelyet pontosan tíz évvel ezelőtt a felejthetetlen író, Jókai Anna is oly mély lelkesedéssel és egyetértéssel fogadott. Ma, az algoritmusok és a digitális katakombák korában, talán még aktuálisabb, mint egy évtizede. Olvassák és imádkozzák velem Kárpát-medence-szerte!

MI ATYÁNK! Előtted mi mindnyájan, kik a földön lakunk, Hungáriában vagy messze a nagyvilágban, testvérek vagyunk, mert kezed és Szent Lelked alkotása minden ember, azok is, akik előttünk éltek és akik majd utánunk jönnek, s városainkban és falvainkban talán még ugyanabból a vízből isznak, ha a forrásokat meg nem mérgezzük, s nem temetjük be azokat féktelen pazarlással, ipari hulladékaink széthányásával, környezet-mostoha gondatlansággal. Azoknak Atyja, akiket mi nevelünk föl, vagy mások, más értékrend szerint, azoké, akik előttünk 1000 éve jövőt álmodtak e tájon a kereszt jelében, s fognak még utánunk is álmodni és tervezni a történelmi idő végezetéig, míg magyar szív dobog e tájon: gyönyörű, Európát védő

Pannóniánkban. Magas szirtekkel hont ölelő Erdélyünkben, szőke búzatáblás Délvidékünkön, honfoglaló őseink nyomát őriző, regélő, tanúságtévő Kárpát-aljánkon és okos, mély honszeretet érlelte végváras Felvidékünkön, s szerte az öt kontinensen - érettük és mindnyájunkért, kik alkotásaid vagyunk, s egymásnak magyar fele-barátai bölcs rendelkezésed szerint, hogy valóban azok is lehessünk, felkiáltunk Hozzád: MI ATYÁNK!

AKI A MENNYEKBEN VAGY. S mert földi dolgaink egyre bonyolultabbak, és már az ég kék ragyogása sem ugyanaz felettünk, mert magunkba fordult tekintettel, vagy éppen mindenki fölött átnéző öntelt pillantással örök, bölcs célnak meg nem felelhetünk. S mert belénk oltottad a csak Nálad csillapuló istenszomjat, meg az önmagunk meghaladásának páratlan képességét, de a sajgó honvágyat is, amely hazahűz, szülőföldünk magas ege alá, sajátos illatú felnevelő portákra, ami még – olykor drámai elerőtlenedéssel - itt marasztal, ahol zúg az a négy folyó. E vágy pedig feljebb, végtelen mennyei otthonunk, örök hazánk felé is űz minket ősidők óta, hogy Benned találjon enyhülést ajzott szívünk, életen át csillapíthatatlan földimennyei honszerelmünk - ezért kitarjuk Feléd egész létünket, s hívunk magunkhoz Téged: AKI A MENNYEKBEN VAGY.

SZENDELTESSÉK MEG A TE NEVED. Mert olyan helyen élünk, ahol emberek embereket aláznak meg még ma is, új falak épülnek különféle rétegek közé, s vannak, akik szégyenkezés nélkül, hazug szóval, előítélettel és ítéletekkel dobálják meg a föld porából kezed által felemelt orcád-fényű alkotásaidat, gyermekeket és időseket, életerős férfiakat és élethordozó asszonyokat, történelmi küzdelmekben helytállókat. És mert annyi szentségtelenség szállja meg naponta lelkünket munkahelyeken, útközben, úton és útfélen, iskolákban, otthonainkban, a hitvesi ágyban és a médiában, s az önistenítő gőg emberbálványozása és emberpusztítása annyi új jellemtorzulást zúdít rá tömegjárványként népünkre, Isten szent nevének káromlását lobbantva fel százezernyi ajkon másodpercenként és meggondolatlanul. S mert ezeréves keresztyén hitünket oly sok zavaros gondolat és szó, határainkra tóduló hódító idegenség veszedelme környékezi, aminek csak erős hittel és egységes népként tudunk ellenállni, s mert annyi mindennapi embertelenség arroganciájában és nemzeti méretű egymást fúrás durva belháborújában tékozzoljuk értékes erőinket, ezért könyörögve kérünk Téged, Uram: SZENDELTESSÉK MEG A TE NEVED BENNÜNK ÉS KÖZÖTTÜNK!

JÖJJÖN EL A TE ORSZÁGOD! Mivel pedig újra éket vernek közénk a lopakodó vagy nyílt bizalmatlanság külföldi és honi ügynökei, idegen eszmék házalói, és gyanakvások, ármánykodások, gyanúsítások már legyőzöttnek vélt konkolyával hintik tele gondosan ápolott, oltalmazott vetésedet egyházakban, s szerte e maroknyi honban, ezért újra tartunk egymástól, hát

betartunk egymásnak, s bizony már alig leljük fel azt a talpalatnyi helyet, ahol testestől-lelkestől nyugalomunk lehet, ahol újra megtaláljuk egymást, s önmagunkra lelünk, ezért hittel kérünk, feljajdul Hozzád lelkünk kiáltása: JÖJJÖN EL A TE ORSZÁGOD – VÉGRE!

LEGYEN MEG A TE AKARATOD! S mert reánk tör pusztító utálatosságként a szerzés pogány láza, meg a konzumkényszeres vak vásárlási görcs, fogyasztási pestis, s az Istent, embert nem kímélő profitéhség, a vad és elvadító, panamázó és korrupció hegyeket halmozó, nyílt és leplezett, s csak vakondtúrásnyi mértékben leleplezett tisztességtelen ügyletelés. És a vadkapitalizmus pogány papjai által feltámasztott materializmus, a disznófejű nagyúr is szertejár közöttünk, s a könnyű, következmények nélküli karrier, pénzmosás és pénzszerzés delejező hatalma foglyul ejt száz ezreket, és megsemmisít sok-sok lelket, generációnyi megvezetéssel, és veszteségekkel, így sokan rabszolgáivá válnak a csőlátású, értékvesztő anyagiasságnak, mikor ember embert csak eurótermelő gépnek tart, maradék erőnkkel felfohászkodunk Hozzád: legyen meg a Te akaratod, de ne így, s ne az övék! HANEM AMINT A MENNYBEN, ÚGY A FÖLDÖN IS.

MINDENNAPI KENYERÜNKET ADD MEG NÉKÜNK MA, ÉS BOCSÁSD MEG VÉTKEINKET... ÉS NE VÍGY MINKET KÍSÉRTÉSBE! Ne vétkeink és másokat is megvezető vakságunk szerint fizess meg nekünk, Urunk, mert akkor ki állhatna meg Előtted? Minthogy csak akkor vagy már akkor sem szólunk Hozzád, ha érdekeink, mindennapi kenyerünk, egészségünk, életünk veszélyben forog, s jövőölő vétkekkel vétkezünk magunk, egymás és ezredéves, otthonadó édes hazánk, hegyeink és folyóink, rónáink és pusztáink ellen, meg sem gondolva a bűnt, mert sokaknak ennyi elég: nekem úgy jó, ahogy van, csak azt elérjem, amit akarok, bármi áron, senki és semmi más nem érdekel. Közben nem veszik észre, hogy áthidalhatatlan árkot ásnak maguk előtt, melybe maguk esnek bele, hol az öntúlbecsülés, hol az önbecsmérlés forgószélétől sodorva, mint megtartó águkról leszakadt falevelek. S mert csak ritkán tudunk igazán megbocsátani az ellenünk vétkezőknek, és egyre nehezebben cipeljük megbocsátatlan egyéni és közösségi vétkeink számba nem vett, sokasodó vagy leplezett terhét, s már rég a múlté a korábban világszerte ismert hungaricum: a közmondásos magyar udvariasság, ezért kiáltunk Hozzád: NE VÍGY MINKET KÍSÉRTÉSBE!

DE SZABADÍTS MEG A GONOSZTÓL! Mert rajtunk még az évtizedeken át belénk sulykolt szolgálalkúság terhe, s még mindig nem tanultunk meg nyers bírvágyunkkal és a hatalommal helyesen bánni, sem egyházban, sem hazában, sem házukban, és szívünk bálványozó tévelygéseit megfékezni, ezért nemzeti és egyéni megújulásunk késlekedése okán igaz önismertetet és nemzeti önvizsgálatot kérve Tőled, fohászkodunk Hozzád, s kiáltjuk: szabadíts meg az ösztöneinkben, ártásokat fabrikáló agyalásainkban, a bennünk,

meg körülöttünk lopakodó, soha nem alvó Gonosztól, s adj jó előmenetelt, igaz ügyeinknek győzedelmet, meg azt, hogy utunkon derüljön ránk végre kicsit több öröm, s szánkat töltsse be káromlás helyett kissé több nevetés és az éneklés jó zamata, a gyógyító szó balzsama, ezért szólunk így Hozzád: SZABADÍTS MEG MINKET A GONOSZTÓL!

MERT TIÉD AZ ORSZÁG, A HATALOM ÉS A DICSŐSÉG MINDÖRÖKKÉ. És mert hinni akarunk hitünk, munkánk, hétköznapijaink értelmében, népünk, megszenvedett tulajdonú hazánk országnyi és európai emelkedésében, az itthon boldogulás esélyében, kultúránkat tőlünk elhódítani akaró idegen talpasok vándorlása közben is, meg Európa meggyengült keresztyén hitének felgerjesztéséért, 500 év után is reformációi megújulásért kiáltunk: magyarságunkban, ezredéves keresztyén hitünkben, önbecsülésünkben, honfi-szeretetben, egymás megbecsülésében is megújulást kérve Tőled, teljes szívvel, reménységgel valljuk: Tiéd, s hű magyarjaidé, ne pedig másoké legyen az ország, a hatalom és a dicsőség! Kárpát-medence történelmi nevet szerzett és ezredéves nagy tisztességet megélt Hungáriájában Székelyföldtől a felvidéki havasokig, Verecke-hágójától Felsőőrig, meg Bácskossuthfalváig ne a pártütőké, idegen érdekek szerencsevadászaié, keleti zsoldosoké, nyugati béreseké, s ne az egyéni haszonszerzésből országot árulóké, panamázóké, és hazardírozóké legyen e drága föld. Ezért várjuk és munkáljuk a Te Országod növekedését hazánkban, közöttünk, s ezért magunkat Neked újra és újra felajánlva, szeretnénk élni újabb ezredévet tisztuló és erősödő hazánk táján, házuk, egyházaink megtartó közösségeiben nemzedékről-nemzedékre jó békességben. Evégett mondjuk el naponta a szívedben fogant, Lelked által gyémántfényűvé csiszolt Mi Atyánk közimát, s mindezt bizalommal Neked, igazabb, igazságosabb, élhetőbb földi és magyar jövőt hozó, ajándékozni kész jósággal ránk tekintő, irgalmas és szerető Atyánknak, mert Rajtad kívül nincs Isten - Fiad, Üdvözítő Jézus Krisztusunk nevében, aki megtanított minket erre a gyönyörű, igaz és teljes fohászkodásra, napi beszélgetésre Veled Szentlelked által. Legyen Tiétek a dicsőség, Atya, Fiú, Lélek, s szálljon fel Hozzátok imáink jó illattétele Kárpát-medencénk minden részéből, meg a nagyvilágban szétszóratásban élő milliónyi magyar szívéből, MOST ÉS MINDÖRÖKKÉ. ÁMEN.

Békefy Lajos közlése

Forrás: felvidek.ma

Szeretettel hívunk és várunk mindenkit
Államalapító Szent István királyunk
 napjának megünneplésére

2026. augusztus 23., vasárnap
HÁGA / DEN HAAG

- 14 óra: Ökumenikus istentisztelet**
Heilige Familiekerk, Kamperfoelieplein 29
 Havas István, római katolikus lelképásztor SP
 Van Bolhuis-Szabó Emőke, református lelképásztor
- 15 óra: Közös ebéd / szeretetvendégség**
zde Braamstraat 6, (a Hágai Magyar Iskola helyszíne)
 Kérünk benneteket, hogy enni- és/vagy innivalóval
 járuljatok hozzá az ebédhez. Köszönjük szépen!
- 16 óra: Ünnepi megemlékezés**
 Köszöntő beszédet mond:
 Fülöp Tamás
 a Hollandiai Magyar Szövetség első titkára
 Csonka Dániel
 a Hágai Magyar Nagykövetség ügyvivő diplomatája
 Verset mond: Tápai Katalin
 Ünnepi beszédet mond: Havas István atya

Szervezők:
 Hollandiai Magyar Szövetség
 Hollandiai Magyar R.K. Egyházközségi Tanács
 Hollandiai Magyar Református Gyülekezetek

Vajon jegyzi-e még az elistentelenedett világ, hogy a katolikus egyház ma, augusztus 15-én Szűz Mária halálára és mennybevételére emlékezik? (Költői kérdés.) Védőszentünk és égi pártfogónk ünneplése mellett ma van Szent István halálának évfordulója is. Trónra lépésével első királyunk tette kiemelt ünneppé Mária napját, országglása során végig fontosnak tartotta kivételes fényben tartani a Nagyboldogasszony-megemlékezéseket; évente erre a későnyári napra hívta össze a királyi tanácsot Székesfehérváron, ekkor tartott törvénykezést is. És ekkor – 1038. augusztus 15-én –, halála napján ajánlotta fel Magyarországot Szűz Máriának. A jeles nap később sem veszített erejéből, valamennyi uralkodónk, sőt koronázatlan előljáróink is az István választotta patrónus szellemében vezették az országot. Mindenkor kapaszkodónk volt ez a nap. (A „reform” – az ünnep eltörlése – egy korábbi diktátor, Rákosi Mátyás nevéhez fűződik, aki ámokfutásának csúcán, 1951-ben még a Városligetben álló Regnum Marianum-templomot is porig romboltatta.)

Pilhál György. In Magyar Nemzet, 2026 aug. 15
 Forrás: magyarnemzet.hu

KATOLIKUS TESTVÉREINK

EGYHÁZI HÍREI

Hága, 2026 július 4. Örömmel olvassuk Tápai Katalin beszámolóját, hogy sikerült megtartani Koen Desmecht belgiumi állandó diakónus atyának az első magyar nyelvű Igeliturgiáját. Nagy megpróbáltatás volt ez számára, hiszen egy nem magyar anyanyelvű diakónusról van szó, akit nemrég szenteltek fel. -Nagyon készült, gyakorolta a magyar szöveget (kedves neje ugyanis magyar anyanyelvű). A jelenlévők igazán örültek, hogy az ő jóvoltából megtarthattuk a júliusi szertartást. Ezúton is köszönet és hála a sok időért, energiáért. Aki mer, az nyer! Mi nyertünk egy imaórát áldoztatással! ---Tápai Katalin

Személyi és szerkezeti/szervezeti változások az EKT Hollandiai Magyar R.K. és a Hágai Csoport vezetőségeiben

A Hollandiai Magyar Római Katolikusok Egyházközségi Tanácsa vezetőségi ülést tartott 2026. július 4-én, amikor is személyi változásokra került sor.

Leonardus Cornelis Elshout (Leo) 2025. november 30-i dátummal visszavonult, mint aktív akolitus/imavezető. Csakis szükség esetére ajánlja fel akolitusi szolgálatát. Utódja ebben a funkcióban sajnos nincs!

Tápai Katalin Margit (Kati) évtizedek óta tartó vezetőségi tag, titkár, majd hágai elnök, tanácsadó mind az EKT-ban, mind a Hágai csoportban, a körlevél tartalmi szerkesztője, az Imádkozni Tanulók alapítója, korára való tekintettel hivatalosan július 31-ével visszavonult. Nem hivatalosan december 31-ig még működni fog a színfalak mögött, illetve az EKT és a Hágai csoport tanácsadói funkcióit, valamint a körlevél szerkesztését és az esetleges elsőáldozó-/béralkalmazó-előkészítést online vállalja.

A hágai elnöki funkciót Olasz Kinga Imola vette át tőle, aki nagy lelkesedéssel és körültekintéssel kezd hozzá ehhez a nem könnyű, de szép és nemes feladathoz.

Az MKPK Diaszpóra Irodájával való kapcsolattartás tennivalóit Dr. Bagdy Bálint konzul úr volt kedves átvenni.

A diakóniai munkára egyelőre nincs önként jelentkező. Annak egy részét Dencz Zsuzsi már végzi. Ha a tisztelt Olvasók közül valakinek kedve lenne rá, bármikor jelentkezhet Tápai Katalinnál (FB, Messenger, e-mail).

A titkári feladatokat Grgić-Pecze Krisztina vette vállára, mely feladatok megoldása szoros együttműködést von maga után az új elnökkel.

Szívből kívánok az új elnöknek, kapcsolattartónak és titkárnak sok erőt, időt, kedvet és inspirációt a rájuk váró feladataik elvégzéséhez! Ugyanakkor mély hálával köszönöm meg az új vezetőknek a hajlandóságukat, közösségi szellemüket és nem utolsósorban Teremtőnk e közösségében végzendő munkájukat!

Adjon a jó Isten ehhez egészséget, sok sikerélményt és összetartó erőt mindnyájuknak. Áldja meg munkájukat és kísérje tevékenységüket, hogy az aktív hollandiai magyar katolikusok száma ne csökkenjen, és ne csak a hágai régióban növekedjék! Ammen. Tápai Katalin

Forrás: Hollandiai Katolikus Magyar Egyházközségi Hírlevél, 2026/2.p.7

Hollandiai magyar római katolikus miserend 2026.

Augusztus 23. vasárnap államalapító Szent István király ünnepe. Ökumenikus szentmise és

Istentisztelet a Szent Család templomban Sólóym Uzonka nagytiszteletű asszony és Havas István

piarista atya celebrál. Részleteket később közlünk. Cím: Kamperfoelieplein 29., 2563 HX Den

Haag.

Szept. 5. 16.00 óra Kirner Antal Zoltán atya **Amszterdam**

Szombat Szentmise Obrechtkerk

Szept. 6. 12.30 óra Kirner Antal Zoltán atya **Hága**

Vasárnap Szentmise Onbevlekt Hart van Mariakerk

Okt. 3. 16.00 óra Szócs Csaba atya **Eindhoven**

Szombat Szentmise St. Joriskerk

Okt. 4. 12.30 óra Szócs Csaba atya **Hága**

Vasárnap Szentmise Onbevlekt hart van Mariakerk

Nov. 7. 17.00 óra Takó István atya **Amszterdam**

Szombat Szentmise Obrechtkerk

Nov. 8. 12.30 Takó István atya **Hága**

Vasárnap Szentmise Onbevlekt Hart van Mariakerk

Dec. 5. Szent Miklós ünnepének estjén Hollandiában NEM LESZ MAGYAR NYELVŰ KATOLIKUS SZENTMISE!!

Dec. 6. 12.30 óra Zsúnyi Tibor atya **Hága**

Vasárnap Szentmise Onbevlekt Hart van Mariakerk

Dec. 26. 12.30 óra Havas István atya **Hága**

Szombat Karácsony 2. napja Ünnepi nagymise Onbevlekt Hart van Mariakerk

A hágai szentmisék a Szent István napi kivételével az Onbevlekt Hart van Mariakerk-ben lesznek

megtartva.

Kolozsvári Magyar Napok

Tárt kapukkal mottóval szervezik meg augusztus 16. és 23. között a 17. Kolozsvári Magyar Napokat, mely-lyel az erdélyi város nyitott szellemiségét hangsúlyoz-
zák. A Kárpát-medence egyik legnagyobb magyar kulturális fesztiváljára 600 programmal készülnek a szervező Kincses Kolozsvár Egyesület.

Előrendezvényként már megnyitottak két kiállítást: Györkös Mátyás Albert és Cseh Gusztáv emlékére a Bánffy-palotában működő Szépművészeti Múzeum-ban nyílt tárlat. Vasárnap, augusztus 16-án a Törökvá-gási Református Egyházközség Kányafő Galériájában Makovecz 90 –válogatás a budapesti életműkiállítás anyagából címmel nyílik tárlat a Makovecz-templomban a 11 órakor kezdődő istentisztelet után. 16 órakor Énekeltem én... Kallós Zoltán kedves adat-közlői. Felcsík, Gyimes és Moldva, 1983–2024 címmel Ádám Gyula fotóművész kiállítása nyílik az Ars Sacra Claudiopolitana Galériában. Az emlékekhez kap-csolódva szintén holnap, 18 órakor a Bánffy-palotá-ban nyílik meg az Erdélyi Helikon 100: „A köröket, a köröket ne hagyd” – Kép és szó párbeszéde az Erdélyi Helikon képzőművészetében című tárlat. Ugyancsak 18 órától a Márton Áron boldoggá avatásáért tartott szentmisét követően a Szent Mihály-templomban, az előtte lévő téren és plébánián több, a 130 éve született néhai erdélyi római katolikus püspöknek emléket állí-tó kiállítást is megnyitnak. A kiállítások zöme a KMN alatt, augusztus 16–23. között ingyen látogatható.

A Vallásszabadság Házában (Kossuth Lajos utca 14. sz.) augusztus 18-án, kedden 17 órakor tartanak könyvbemutatót: a Tőkés László összegyűjtött írásai I. című kötet a romániai rendszerváltás emblematisus alakjának 1989 előtt keletkezett műveit tartalmazza, a múlt év végén jelent meg a Legato Alapítvány kiadá-sában. Az eseményen részt vesznek: a szerző Tőkés László püspök, a kiadásban nagy érdemeket szerzett Németh Zsolt országgyűlési képviselő (Fidesz), a szer-kesztő Cadena-Kóczyán Viktória, a harcostárs Szilágyi Zsolt, a kiadó budapesti alapítványt képviselő Nemes Csaba, tovább a szervező Kincses Kolozsvár Egyesület és Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács képviselői. Várják érdeklődőt az eszmecserevel és dedikálással egybekö-tött eseményre.

A 17. Kolozsvári Magyar Napok részletes program-kínálata és a rendezvénnyel kapcsolatos hasznos in-formációk a www.magyarnapok.ro oldalon, oldalán érhetők el.

Kelemen Csongor: Influenzszerek

(2 Sámuel 15: 1-13 alapján)

20 év alatt eléggé sokat változott a világ. Például ebben: hogyha régebben feltetted volna egy gyermeknek a kérdést: „Mi szeretnél lenni, ha nagy leszel?“, akkor ilyen válaszokat kaptál volna: A kisfiúk gyakran azt mondták: tűzoltó, focista, úrhajós, rendőr. A kislányok pedig sokszor azt: tanítónő, orvos, lovas, balerina.

De ha ma teszed fel ugyanezt a kérdést, (bár ezek a válaszok természetesen még mindig előfordulnak), új válaszok is felhangzanak: YouTuber, Twitch-streamer, influenzszer, podcaster, tartalomkészítő.

Azok számára, akiknek ezek a kifejezések nem so-
kat mondanak: röviden úgy fogalmazhatunk, hogy
ők a mai világ sztárjai. Ma már nem feltétlenül a nagy
filmsztárokról, énekesekről van szó, hanem „hétköz-
napi emberekről“, akik követőket gyűjtenek az inter-
neten, a közösségi médiában. MrBeast, PewDiePie,
Charlie D’Amelio, Joe Rogan, IShowSpeed, Celine,
Dutchtuber, Nikkie de Jager... – ne gondoljátok, hogy
mindegyiket ismerem, nekem is utána kellett néznem.

Van egy egész iparág, amely a digitális világra, a
kattintásokra, a lájkokra, a követésekre és a szívecsk-
kékre épül. És ehhez tartozik egyfajta varázsigé is: „If
you enjoyed this, smash that like button down below,
subscribe to the channel, and turn on notifications so
you never miss an upload. Ha van közöttetek olyan,
akinek ez semmit sem mond... akkor röviden: így
hangzik az, amikor napjainkban követőket próbálnak
szerezni.

És tulajdonképpen az egyetlen dolog, amit a
YouTuber, a streamer, az influenzszer akar tőled... az
a hüvelykujjad, a kommented, a szívecskéd... És amit
cserébe kínál, az az, hogy „influenzszál“ – befolyásol.

De... mint általában... nincs semmi új a nap alatt.
Influenzszerek mindig is voltak, csak korábban még
nem digitálisak. És Absolon története is ezt mutatja
nekünk. Ő úgy lép fel, mint egy igazi influenzszer.

De ebben ő rég nem az első, és nem az utolsó. Úgy-
hogy ma influenzszerekről szeretnék beszélni: Abso-
lonról, a sátánról, és végül azt a kérdést teszem fel,
hogy milyen módon akar az Úr Isten befolyást gyako-
rolni a mi életünkre.

1. Absolon, az influenzszer

A 2Sámuel 15-ben részletesebben megismerjük
Absolont. A fiatal herceg viharos évek után (miután
megölte féltestvérét, Amnont) ismét visszatért Jeru-
zsálembe. És egész Izráelben nem Absolonhoz hason-
ló férfi. Rendkívül jóképű volt, különleges kisugárzása
volt. A szentíró még azt is elmondja nekünk, hogy te-
tőtől talpig nem volt benne semmi hiba.

A fejezet egy szinte nevetséges megjegyzéssel kez-

dődik. „2Sámuel 15:1 Történt pedig ezután, hogy Ab-
solon szerzett magának egy harci szekeret és lovakat,
meg ötven embert, akik előtte futottak.” – Izráel nem
olyan ország volt, ahol jól lehetett használni a harci
szekereket. Az egyiptomiaknak voltak harci szekereik,
Mezopotámiában is használták őket... de Izráel földje
tele volt hegyekkel és sziklával... így egy harci sze-
ker nemcsak felesleges, hanem meglehetősen ügyetlen
eszköz is volt. Arról az ötven emberről, legényről, akik
előtte futottak, ne is beszéljünk. Micsoda nagyképű,
fennhéjázó alak volt ez az Absolon! Micsoda figye-
lemfelkeltő... micsoda influenzszer... még egy gondo-
lat Absolon harci szekereiről. Sámuel próféta ezt előre
megmondta Izrael népének, amikor királyt akartak
maguknak. Sámuel figyelmeztette őket, és ezt mondta
az 1Sámuel 8:11-ben: „Ezt teszi majd a király, aki ural-
kodni fog fölöttetek: elveszi fiaitokat, és a maga harci
szekereihez rendeli őket, hogy azok előtt fussanak.” –
Tehát mindazt, amire Sámuel figyelmeztet... azt Ab-
solonban látjuk.

Térjünk vissza Absolonhoz. Nemcsak a megjele-
nésével, hanem a szavaival is befolyásolta az embere-
ket Jeruzsálemben. Odament az emberekhez, és még
mielőtt a királyhoz mehettek volna, ezt mondta ne-
kik: „Íme, az ügyed jó és jogos, de a királynál nincs
senki, aki meghallgatna téged. 2Sámuel 15:4 Bárcsak
engem tennének meg az ország bírójává! Akkor min-
denki, akinek peres ügye vagy vitás ügye van, hozzám
jöhetne, és én igazságot szolgáltatnék neki.” – Tehát
mindenkinek igazat adott. És az emberek örvendtek
neki. Hiszen természetesen jobban vonzódsz azokhoz
az emberekhez, akik igazat adnak neked. De ezzel egy
gondolatot is elültetett az emberek fejében: igen...
egy ilyen királyt szeretnék magamnak. Aki igazságot
szolgáltat nekem. – Semmi új nincs a nap alatt. Nem
pontosan ugyanezt teszik a politikusok ma is? Azt
mondják az embereknek: igen, jogosan vagytok elé-
gedetlenek... de a jelenlegi kormány nem fog nektek
ebben segíteni. Bárcsak én lennék hatalmon... akkor
minden másképp lenne. – // Ezzel szemben Jézus más
„szlogennel” hív: aki utánam akar jönni, az vegye fel a
keresztjét, és kövessen engem...

És figyeljünk meg egy másik ravasz húzását is.
„2Sámuel 15:5 Az is történt, hogy amikor valaki
közeledett hozzá, hogy leboruljon előtte, ő kinyújtotta
a kezét, megragadta és megcsókolta.” – Mintha azt
mondaná: ó, nem szükséges! Én is csak egy egyszerű
ember vagyok, akárcsak te. És az emberek elkezdtek
mondogatni: „Milyen kedves ember! Micsoda
nagyszerű fickó! Ő nem olyan, mint az a másik ott
a palotában... Azt igazából soha nem is látod... De
ez az ember mindig kint van. Köztünk, egyszerű
emberek között. Nekünk is ilyen ember kell!” „Így
lopta el Absolon Izráel férfainak szívét.”

És így befolyásolja Absolon a népet... és türelmesen
vár. Telik az idő. „2Sámuel 15:7 Negyven esztendő
múltán ezt mondta Absolon a királynak: Hadd menjek

el, hogy teljesítsem Hebrónban az Úrnak tett fogadalmamat.” És Dávid, bármilyen okos és bölcs is volt... nem lett gyanakvó Absolon ezen kérésére. „Miért tartott ilyen sokáig, hogy teljesítsd a fogadalmadat? Fogadalmat teszel Istennek, és csak ennyi évvel később jutsz el odáig, hogy teljesítsd? Hogy van ez? És miért mész Hebrónba? Nem tudod Istent Jeruzsálemben szolgálni? Isten nincs mindenütt jelen? És itt van Isten ládája is?” De Absolon pontosan tudta, mit csinál. Hebrón volt a régi főváros... és arra gondolt... ha oda eljuthatok... akkor onnan szépen kiépíthetem a saját bázisomat a saját követőimmal. Dávid pedig elengedi: Menj békével.

És jegyezzük meg ezt: az egész Szentírásban ez az egyetlen alkalom, amikor azt látjuk, hogy Absolon Isten nevét használja. „Fogadalmat tettem, és ha az ÚR visszahoz Jeruzsálembe, akkor az Úrnak fogok szolgálni.” Valójában visszaél Isten nevével. Hiába használja.

És akkor azt látjuk, hogy az a terv, amelyen Absolon talán már évek óta gondolkodott, beteljesedik: „2Sámuel 15:10 Absolon követeket küldött Izráel minden törzséhez ezzel az üzenettel: Ha halljátok a kürt szavát, mondjátok: Absolon lett a király Hebrónban! Az összeesküvés egyre erősebb lett, és az Absolonhoz csatlakozó nép egyre inkább megsokasodott.” – És megtörtént a szörnyűség: „2Sámuel 15:13 Akkor egy követ érkezett Dávidhoz, és ezt mondta: Izráel egész népének szíve Absolon mögött van.” – Mai kifejezésekkel is mondhatnám: Absolon felkapott lett, „trending” lett, neki van több követője, több nézője, több lájkja, több szívecskéje.

2. Az ördög, az influenzszer

Amit Absolon mutat, borzasztóan hasonlít ahhoz, ahogyan az ördög munkálkodik. Absolon tulajdonképpen az eredeti influenzszer utánzója, aki már az Éden kertjében is megjelent.

Absolon az igazságos király helyére pályázik... és az ördög is. A Sátánt, mint bukott angyalt, azért vetették le a mennyből, mert egyenlővé akarta tenni magát a Felséggel.

Absolon barátként lép fel, olyan emberként, akihez könnyű közel kerülni, és az ördög is így tesz. – Ez történik akkor, amikor a Paradicsomban Ádámhoz és Évához jön... és amikor Jézushoz megy a pusztában – nyugodtan... higgadtan, úgy, mint aki a legjobbat akarja neked... Az első emberpár fejébe elültet egy gondolatot – igen... miért is tiltotta el Isten tőletek ezt a gyümölcsöt? Jézust pedig megkérdezi: Miért ne változtatnád át kenyérré ezeket a köveket?

Absolon pompával és fényűzéssel lép fel, és az ördög is... „2Korinthus 11:14 És nem is csoda, mert maga a Sátán is a világosság angyalának adja ki magát.” – Tehát olyasvalakiként jelenik meg, akitől az ember ámulatba esik...

Absolon visszaél Isten nevével... és az ördög is – a pusztában – „Isten nem ígérte meg az Igéjében, hogy elküldi az angyalait?”

És talán Absolon legnagyobb fegyvere: félígazságokat és teljes hazugságokat mond... és az ördög is. Idézi az Írást, hatással van a racionális gondolkodásodra... – a Paradicsomban és a pusztában is... – És ezt teszi az ördög ma is, nap mint nap... velünk is. Mutatok néhány példát:

1. „Nézz körül a világban... sokan közülük nem hisznek... és mégis úgy tűnik, hogy jó életet élnek, és boldogok.” Ez igaz... De most jön a hazugság: Nincs szükséged Istenre ahhoz, hogy boldog légy.

2. „Nézz csak magadra... meglehetősen hűségesen jársz a templomba, rendszeresen úrvacsorázol, étkezés előtt és után imádkozol, hűségesen olvasod a Bibliát... úgy teszed a dolgokat, ahogyan kell. Jól csinálod... – ez igaz. De most jön a hazugság: „Ha valaki megérdemli, hogy a mennybe jusson, akkor te biztosan.”

3. „Nézz csak az életedre... annyi nyomorúságot kell elviselned... betegség, fájdalom, válás, halál, depresszió, aggodalmak. Szinte elviselhetetlen...” – ez az igaz. És most jön a teljes hazugság: Hogyan hihetsz továbbra is egy jó Istenben, aki mindezt megengedi?

4. „Nézz csak magadra. Micsoda romhalmazzá titted az életedet. A bűnök, a képmutatás, a helytelen szavak, a büszkeség. És az a szíved... olyan, mint egy sötét szakadék...” Ez az igazság... de most jön a hazugság... ugye nem gondolod komolyan, hogy kellesz Istennek ?

Absolon, mint igazi influenzszer, a nép szívét akarja... és az ördög is... – Olyan kicsiny dolog... egyetlen kis szívecske... mégis minden. És valójában az ördög nem is a szívedet akarja. A szíved semmit sem ér neki. Nem akar veled szereteten és hűségen alapuló kapcsolatot... csupán távol akar tartani téged az Istentől. Ez az egyetlen célja.

3. Isten, az influenzszer

És az influenszerek listáján elérkeztünk Őhozzá, aki szintén hatással akar lenni rád. De ő ezt az irán-
tad való szeretetéből akarja tenni. Isten is vágyik a szívedre. A Példabeszédek könyvében egy apa beszél a fiához... de ugyanígy szól a menyrei Atya is az ő gyermekeihez: „Példabeszédek 23:26 Fiam, add nekem a szívedet, és gyönyörködjenek szemeid az én utaimban.” – Nem egy lájkot, nem egy kommentet, nem azt, hogy kövesd... hanem egy őszinte, valódi, szereteten alapuló kapcsolatot.

És ezt azzal az egyetlen ellenszerrel teszi, amely létezik az ördög munkájával szemben: kegyelemmel, szeretettel... igazsággal.

Csak hogy bemutassam, hogy hogy működik ez a

gyakorlatban. Emlékeztek az imént felsorolt néhány féligazságra, és teljes hazugságra, amit az ördögtől hallunk. Ezekkel szemben Isten igéje mutatja meg nekünk a teljes igazságot.

1. Ha vannak emberek, akik Isten nélkül boldognak tűnnek... – Isten Igéje azt tanítja nekünk, hogy ez csupán látszat, mert Istene kívül nincs igazi boldogság. A Prédikátor könyve sokat beszél erről... arról, hogy minden Istene kívül hiábavalóság. Miért ne hallgatnál arra az Istenre, aki megteremtett és megformált téged, és tudja, mire van szükséged?

2. Ha úgy gondolsz, hogy jól teszed a dolgokat... – ez csak a fél igazság. De aztán Isten óv a képmutatástól és a gőgtől. „Nem gyönyörködsz az áldozatokban... a töredelmes lelket és a megtört szívet, ó Isten, nem vetted meg.” – Zsoltárok 51.

3. Ha úgy gondolsz, hogy különösen sok nyomorúságot kell elviselned. Isten ezt nem hagyja figyelmen kívül, hanem éppen ellenkezőleg: komolyan veszi. És éppen azért, mert hiszünk a jó Istenben, az igazságtalanságnak és a nyomorúságnak fájdalmat kell okoznia. De Isten a teljes igazságot is elmondja: nem hagy magadra a nyomorúságodban. „Pedig betegségeinket Ő viselte, és fájdalmainkat hordozta.” – Ézsaiás 53.

4. Ha úgy gondolsz, hogy túl bűnös vagy... Isten az Igéjén keresztül azt mondja, hogy még a legnagyobb bűnös is megtérhet. Isten Igéje ezt a címet Pálnak tulajdonítja: „Igaz beszéd ez, és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött a világba, hogy a bűnösöket üdvözítse, akik közül én vagyok az első.” – 1Timóteus 1:15.

Absolon az emberek támogatását akarta, és minden rendelkezésére álló eszközt felhasznált ennek elérésére: fellépést, hízelgést, kedvességet, hatalmi játszmákat, összeesküvéseket, féligazságokat és teljes hazugságokat. És nem egy hosszú távú kapcsolatra és szövetségre törekedett másokkal... csak a támogatásukra volt szüksége. A lájkjukra, a feliratkozásukra, a követésükre... egy szívecskére... – pontosan úgy, ahogyan a Sátán is hatással akar lenni ránk.

De Isten azt mondja: add nekem a szívedet. És Ő újjáteremti azt. És hogyan teszi ezt? Az Ő teljes, hazugság nélküli igazságának Igéje által. És az Ő Lelke által, aki elvezet minket az igazságra, a teljes igazságra. Engedd, hogy ez az Ige és ez a Lélek befolyásoljon téged, hogy belülről újjá teremtsen. Ámen.

Kelemen A. Csongor igehirdetése, mely elhangzott a zwollei lutheránus templomban, 2026. augusztus 9-én.

Dr. Millisits Máté: A Julianna Református Elemi Iskola 1926-1948 közötti története

A holland-magyar református kapcsolatok évszázadai

A holland-magyar protestáns kapcsolatok egészen a reformáció koráig nyúlnak vissza. A 16. századtól kezdve folyamatosan tanultak magyar diákok Hollandia híres egyetemén, többek között Utrechtben, Leidenben, Franekerben. A magyar reformátusság nagy hálával emlékezik meg, a holland de Ruyter admirálisról, aki a protestáns gályarabokat 1676-ban kiszabadította.

A lutheri tanok elsősorban Észak-Európában terjedtek el, míg Kálvin tanai Svájcban, Franciaországban, Hollandiában, Skóciában és Magyarország nagy részén. Magyarországon a főurak, akik a protestantizmussal egyetértettek, támogatták azokat a fiatalokat, akik külföldre szerettek volna menni tanulni, tapasztalatokat szerezni. Ennek köszönhetően sok magyar fiatal jutott el a svájci Genfbe, a szászországi Wittenbergbe és Heidelbergbe, valamint a hollandiai Leidenbe, Utrechtbe és sok más város egyetemére. A diákok tanulmányaik után hazajöttek, és itt terjesztették tovább a hitet, de jogászokként, tanítókként is komoly munkát vállaltak magukra. A mi fiaink számára elsősorban a holland egyetemek lettek népszerűek. Hamarosan több, mint 1600 diák tanult ezeken az egyetemeken./1/. Az iskolareformok elindítása is szükségessé vált, Comenius János cseh-morva püspök hangsúlyozta ezek fontosságát. A Hollandiából hazatért tudós fiatalok közül érdemes megemlíteni: Zsámbóki Jánost, Bethlen Miklóst és később fiát, Mihályt, Apáczai Csere Jánost, Tóthfalusi Kis Miklóst, természetesen a teljesség igénye nélkül. Később a XVIII-XIX. században, a holland-magyar kapcsolatok elfogyni látszottak, mégpedig azért, mert a hollandok a gyarmataikra koncentráltak, a gazdasági helyzetük stabilitására, míg mi magyarok harcoltunk a törökök ellen, egymást követték a szabadságharcok, mely sok áldozatot követelt. Sajnos a feljegyzések szerint, szemben az 1600 fővel 1816-1851 között, már csak 9 magyar diák tanult a holland egyetemeken. /2/

Abraham Kuyper (1837-1920) Hollandia miniszterelnöke volt 1901 és 1905 között, majd államminiszter, egészen haláláig. Leiden egyetemén végzett teológiai tanulmányokat. Kálvinista nézeteket vall. Úgy gondolja, hogy az egyház megújításában csakis a kálvini igazságok és bölcsességek mentén szabad haladni. A fiatalok nevelésének ügyét a szíven viselte, ezért 1879-ben mozgalmat indított, mellyen szorgalmazta, hogy az ország területén több református iskolát indítsanak. 1916-ban Magyarországon is járt, amikor két lánya, Henriette és Johanna egy hadikórház élén dolgozott a rászorultakért. Ennek tapasztalatiból írta Henriette, Magyarország a háború idején - című

könyvét, amellyel a holland közvélemény figyelmét hazánkra irányította. Henriette, Biberauer Richárdné és mások hollandiai és svájci lapokban kérték a külföldi híveket adakozásra. Ennek köszönhetően jött létre a Pestújhelyi Kuyper Henriette Otthon (árvaház), a Julianna Református Elemi Iskola, ahol az 1926-os megnyitót követően holland mintát követtek a választásos oktatásban, és több templom is épült részben holland adományokból (a budafoki, a csillaghegyi és a kelenföldi). Kuyper Lelkes követője Sebestyén Jenő, aki később itt Magyarországon is terjesztette Kuyper iskolapolitikáját. /3/

Sebestyén Jenő úgy gondolta, hogy csak a Kuyper-féle nézetek jelenheteik Magyarország számára az egyetlen lehetőséget arra, hogy a háborús, majd trianoni veszteségek után az ország kilábaljon a válásból. Hitte, hogy az egyetlen megoldás az, ha visszatérünk a Bibliához, és ezen keresztül építjük fel önmagunkat újra. A történelmi kálvinizmus lényege, hogy a liberalizmus-racionalizmus lelki pusztításából csak úgy lehet kilábalni, ha egészen visszamegyünk a Kálvinizmus alapjáig. A mozgalom alapját Sebestyén a következő képen fogalmazza meg: „A magyar református egyházban joggal beszélhetünk történelmi kálvinizmusról, mert a kálvinizmusnak történelmi volt az útja és miután ezt a két konfessziót (ti. a II. Helvét Hitvallást és a Heidelbergi Kátét) a magyar református egyház azóta sem tagadta meg, történelmi is a fundamentuma.” /4/ Erőteljesen szorgalmazta a református egyházon belül a missziói munkát. Előadásaiban kitért arra, hogy a református öntudat, illetve kálvinista többlet mennyire fontos. Ezzel arra szeretett volna rávilágítani, hogy nem csak önmagunk megismerése fontos, nemcsak a Szentírás ismerete, hanem az az igazi református, aki az életét a Szentírásra keresztül képes látni és azt felfogni. Ha valaki erre képes, akkor helyesen tud mindent értékelni. /5/ Szigorúan református iskolát akart létrehozni, nem pedig egy új irányzatról volt szó. Sebestyén Jenő 1920-ban útjára indított egy lapot, Kálvinista Szemle címmel, melynek felelős szerkesztője lett. Ebben a lapban hirdette nézeteit, melyhez csatlakozott Ravasz László püspök is. A holland testvéri kapcsolatot számtalan cikk méltatja, azonban azt is hangsúlyozza Ravasz László, hogy nekünk magunknak is meg kell találnunk a saját nemzeti különlegességünket.

A református egyház komoly múltra tekint vissza iskoláikkal, oktatási intézményeivel. Az anyagi nélkülözés miatt a fenntartási költségeket általában alapítványokon keresztül kapják, illetve a hívek adományaiból. Sokszor azonban így sem sikerült előteremteni a költségvetést, így az egyház, iskoláit az önkormányzatoknak kényszerült átadni.

Budapesti református iskolák a XIX. és XX. században első felében

A XIX., XX. század első felében mindössze három református elemi iskola működött Budapest területén.

Óbudán, Rákospalotán és Rákoscsabán. Ezekről az iskolákról Báthory Gábor püspök 1819-es visszaemlékezéséből tudunk információt. 1893-ban Szász Károly püspök a rákospalotai és rákoscsabai iskolalátogató körútjáról úgy emlékezik, hogy az ott tanuló gyermekek rendben, jól fejlődnek, értelmesen olvasnak, írnak. A tanárok kérdéseire összefüggő válaszokat adnak. Az óbudai református iskola 1791-ben épült, öt évvel azután, hogy a templomot felszentelték. Az 1800-as évek vége felé az iskolát átadták a fővárosnak és községi (fővárosi) iskolaként működött tovább. A pesti református iskola az előbbiekhöz képest jóval később 1806-ban indult el, de az azt megelőző pár évben már foglalkoztak gyermekek oktatásával. Az első pedagógus Szabó János volt. Az anyagi nehézségek miatt gyakran váltogatták egymást a tanítók. A német anyanyelvű hívek kívánságára 1834-től csak olyan oktatókat vettek fel, akik tudtak orgonán játszani és német nyelven beszéltek. 1856-ban létrejött az iskolán belül a fiú és a leányiskola. A Református Teológiai Akadémia alapítása szükségessé tette az iskola bővítését. Az iskola bővítésével, egy emelettel megemelték a már meglévő szintet, javult az oktatás minősége is. Ez az iskola az akkori Szénatéren, a mai Kálvin téren helyezkedett el. 1870. március 1-én községi iskola lett belőle.

A lipótvárosi Sétatér utcában működött a Skót Misszió 1841-től, melynek feladata a zsidó vallásúak, illetve származásúak keresztyén hitre térítése. A tanítás német nyelven folyt. Az iskola irányítója a szintén áttért Saphir Sándor Samu volt, aki 1859-ben kezdte meg munkásságát. 1869-ben a Hold utcába költözött az intézmény, és 1894-ben erre is új szintet emeltek. 1910-ben a Vörösmarty utca 49-51-be költöztek. Eredetileg fiú- és lánynevelés is volt párhuzamosan, ám 1907-től átalakult leányiskolává. 1945-ben a Budapest Református Egyházmegye Skót Általános Iskolája nevet kapta az intézmény. 1948-ban államosították. A Protestáns Országos Árvaház Iskoláját 1867-ben alapították. 1871-ben saját épületbe költözött a VII. kerületi Rózsák tere 7. számba. Az iskolába nem csak az árvaházból vettek fel tanulókat, itt tanulhattak fiúk és lányok egyaránt. 1948-ban már állami iskolaként szerepel. A református gimnáziumok mellé református elemi iskolát is szerveztek. 1907-ben egészítették ki elemi iskolával a Baár-Madas Református Felsőbb Leányiskolát. Sajnos 1948-ban ugyanarra a sorsra jutott, mint a többi iskola.

A Julianna alapítása

A magyar-holland református kapcsolatok a XX. hajnalán újra megélénkültek. 1919-ben Antal Géza református püspök vendégeskedett két ízben is Hágában, ahol előadást tartott a magyarországi reformátusok helyzetéről. Ez a hollandokat arra indította, hogy adománygyűjtő akcióba kezdjenek, hogy megsegítsék magyar hittársaik életét.

Magyarországot az I. világháború után súlyos területi veszteség érte. Míg előtte Európa éléstára volt,

addig a megcsonkult új Magyarországot éhínség, szegénység tizedelte. Az emberek egzisztenciálisan tönkre mentek, nem volt munkájuk, nem volt tető a fejük felett, nem volt ruhájuk, nem volt mit enniük. Ebben a szorult helyzetben jelentkezett be Hollandia, hogy segítségünkre siessen.

Ebbe a tevékenységbe beletartozott a református gyermekek Hollandiába utaztatása, élelmiszersegélyezés, a szegények és elesettek támogatása, melynek fővédnöke Vilma holland királynő volt. Az élelmiszereket a Bethesda kórházon keresztül osztották szét. Három évig körülbelül 100 gyermek jutott ingyen ebédhez és uzsonnához. 1920-ban az Országos Gyermekvédő Liga megindította az első gyermekvonatot Hollandiába. Itt a szegény éhező gyerekek 3-6 hónapot, vagy akár 12 hónapot is eltöltöttek befogadó holland családoknál, ahol megerősödtek. Ezek a transzportok körülbelül 35-40 ezer gyermeket érintett. Mivel ezek az utaztatások igen sok pénzt emésztettek fel, arra gondoltak a hollandok, hogy a segítséget ide kéne hozni Magyarországra. A Református Gyermekélelmezési Akció három vezetője: Voort van Zijp képviselő, de Neef bankár és Kuyper Katalin. Az itteni ügyvezető igazgató Bodolay István lelkipásztor lett. A magyar kormány elismerése jeléül 1923-ban Wilhelmina királynőnek felajánlotta a Magyar Vöröskereszt nagy csillagát. A Magyar-Holland Szemle szerkesztősege pedig Hágában egy üvegablakkal ajándékozta meg a királynőt. Az üvegablak Róth Miksa alkotása, amely Wilhelmina királynőt ábrázolja fríz ruhában a magyar gyermekek társaságában, a háttérben pedig de Ruyter admirális, a magyar gályarabok megmentője látható. A segélyezés 1923-ig tartott, mivel utána rendeződni látszott Magyarország helyzete. Hálából Vilma királynőnek a Fővárosi Tanács elrendelte, hogy a Városligeti fasort kereszteljék át Vilma királynő úttá. Az adományokból fennmaradó összeget Sebestyén Jenő indítványára egy református elemi iskola megalapítására fordították. Az iskola első helyszínéül a Kálvin teret gondolták, végül a fasori református templom mögött található egyszintes villaépületet alakították át iskolává. Itt ezt megelőzően tanonciskola volt. Végül a már meglévő épületből sikerült kialakítani 4 tantermet, tornatermet, tantestületi szobát és két igazgatói lakást is. Az első igazgatója és tanítónője Gödölley Andorné volt, továbbá Bodolay Rózsa, Hajdú Éva és Balogh Irén. Hogy megismerjék a holland rendszert Hollandiába mentek tanulmányútra. Az iskola nevét pedig a holland trónörökös után Julianna Református Elemi Iskolának keresztelték. A holland reformátusokkal a kapcsolat az iskola alapításával nem ért véget. A későbbiekben is folyamatos volt a párbeszéd, a segítségnyújtás.

A Julianna Iskola 1926-os megnyitása

Az iskola megnyitójára 1926. szeptember 13-án került sor, melyen nagytiszteletű urak és hölgyek képviseltették magukat, mind holland, mind magyar

résről. Itt volt Henrik Colijn, volt holland miniszterelnök, Kuyper Katalin a legfőbb holland pártfogó, Klebelsberg Kunó magyar oktatási miniszter, Sipőcz Jenő polgármester, Ravasz László református püspök és sokan mások.

Mind az Egyházi Értesítő, mind pedig a Kálvinista Szemle folyóiratok számtalan cikket közöltek a Julianna Református Elemi Iskola megnyitásáról. Az iskolát eredetileg a Józsefvárosba tervezték felállítani. Anyagi okok miatt ez nem jöhetett szóba, így a fasori templom kertjében található épületet választották, de csak addig, amíg a Kálvin téri telektömböt fel nem építik. A Kálvinista Szemle 1926. június 19-i számában felhívást tesz a szülők számára, az újonnan megnyíló ref. iskola miatt. A szeptemberben megnyíló iskola a Vilma királynő út 5. szám alatt levő egyházi épületben lesz. A holland-magyar iskola mindaddig itt lesz, amíg a Kálvin téri központba át nem helyezik. A népiskola teljesen díjtalan. A gyermekeket tiszta református szellemben nevelik. Társadalmi és vagyoni helyzetre való tekintet nélkül szívesen látnak jelentkezőket a I-IV. osztályok számára. Beiratkozni a fasori ref. lelkészi hivatalban lehet június 20-25. között.

Az 1926. szeptember 19-én megjelent Egyházi Értesítőben a Julianna református elemi iskola megnyitó ünnepéről olvashatunk. A megnyitón beszédet mondott Dr. Némethy Károly főgondnok, Sebestyén Jenő dr. th. tanár, Colijn Henrik volt miniszterelnök úr, gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter, Kuyper Katalin az iskola első számú pártfogója és Szabó Imre lelkész. Az ünnepélyre az iskola épületét virágba borították. Az ablakokból, a rácsok közül, virágfüzerek csüngtek. A Julianna Református Elemi Iskola feliratot szintén színpompás virágfonat keríti körbe. Az iskola homlokzatán 3 zászló lengett, az egyik a magyar zászló, a másik a holland zászló, a harmadik pedig a székesfőváros zászlaja. A Jövel Szent Lélek Űristen dicséret éneklésével kezdte meg ünnepét az összegyűlt sereglet. Cserkészfiúk sorfala várta a vendégeket. Dr. Némethy Károly egyházközségi főgondnok beszédében elmondta, hogy közel 50 éve ez az első református elemi iskola Budapesten. 1868-ban zárta be kapuit az utolsó pesti református iskola az ugyanebben az évben életbe lépő népiskolai törvény miatt. Sebestyén Jenő hálát fejez ki az iránt, hogy ez az intézmény létre jöhetett, köszönve mindezt Hollandiának, és az ott élő gyermekeknek, akik a gyűjtési akcióban részt vettek. 16000 holland forint gyűlt össze erre a nagyszabású kezdeményezésre. Ehhez az összeghez hozzáadott a Kultuszminisztérium és Budapest Székesfővárosa is. Colijn Henrik a beszédében arról szólt, hogy mit is jelent egy ilyen iskola, mik a követelmények a gyermekek felé, a tanárok felé, a család felé. Az iskola létrejötté szépen példázza a magyar-holland barátság fontosságát, a közös történelmi vonás meglétét. Reményét fejezi ki, hogy a Julianna Református Elemi Iskola csak a kezdet arra nézve, hogy ennek mintájára majd máshol is elterjed az ilyen típusú iskola, hisz Hollandiában is

1750 iskolájuk van a reformátusoknak. Sokáig tartott, míg Hollandiában rájöttek, hogy a gyermekek oktatását nem csak a központi vezetés tudja megszervezni. Colijn szerint az igazi református iskola: „minden tantárgy tanításánál abból a gondolatból indul ki, hogy nekünk e világban életünk minden idejében Istent kell szolgálnunk és őt kell dicsőítenünk.”

Fontos, hogy a gyerekek ne csak az iskolából tanulják meg az Biblia jelentőségét, hanem otthon a család is így gondolkodjék. Nem szabad, hogy a kettős nevelés megkérdőjelezze az iskolai tanítást. Első rendűnek tartja a Bibliát, mert szerinte ez az alapja a jó nevelésnek. Ehhez egy idézetet hoz fel, amelyet Luther mondott: „Nem tanácsolom senkinek, hogy oda küldje gyermekét, ahol nem a Szentírás uralkodik.”

Kiemeli még a nemzeti jelleget is. Ugyan a református hit fölötté áll a nemzetnek, ám minden nemzetnek saját történelme, nyelve van, amely lehetővé teszi, hogy ki-ki a maga nemzeti nyelvére fordítsa a tanokat. „az olyan keresztyén református iskola, amelynek egyben nincs saját nemzeti jellege, nem felel meg hivatásának.” A nemzeti jelleg az erkölcsben, szokásokban, gondolkodásmódban, nyelvben, történelemben mutatkozik meg. „Legyen nemzeti a tananyagában! Legyen nemzeti a módszerében! Legyen nemzeti a játék-és tornatanításban! Legyen nemzeti a fegyelmezés gyakorlásában! Legyen nemzeti – és ez különösen fontos – a nyelv-és történelemtanításban!”

Továbbá a biblia helyes magyarázata, a hittan megfelelő oktatása is elkerülhetetlen. Felhívja a figyelmet a Kátéban való tanításra, és rámutat a Heidelbergi Káté fontosságára. Ezt a tanítóknak tankönyvként ajánlja ahhoz, hogy jól tudják átadni a reformáció lényegét: „azért írták, hogy az ifjúság tanítóinak legyen egy szilárd vezérfonala, amelyhez az ifjúság nevelésénél igazodjanak.”

Kuyper Katalin pedig a nagyérdemű örömeire magyarázta meg. Gróf Klebelsberg Kunó arra tér ki, hogy a holland-magyar nemzetközi kapcsolatokban ez egy egyedülálló teljesítmény, így számunkra mindez egy fontos emlék, és egyben biztosítja a hollandokat arról, hogy örökké hálás lesz a magyar nép ezért az iskoláért. Az adás művészetéről azt vallja, az a jó, ha szívből jön, jókor, jó helyre. A világháború után Magyarország romjaiban hevert, kis híján maga alá temetve dicső múltját. Csak a jövő reménye kecsegtette az emberi szíveket, és a magyar jövő számára a Julianna iskola egy reménysugár arra nézve, hogy egy új hazafi nemzedéket kineveljen számunkra. Klebelsberg miniszter úr köszönetet mond Hollandiának mindezt. Az akkori kultuszminiszterrel kapcsolatban érdemes megemlíteni még, hogy oktatáspolitikájában döntő szerepet játszott az elit kinevelése. Úgy gondolkodott, hogy a vesztes háborúból Magyarország csak egy erős nemzeti elittel tudja 'legyőzni' az erősebb nemzeteket. Ez nem nemzetellenes politika volt, hanem abban hitt, hogy mivel mi gazdaságilag nem vagyunk elég

erősek, ezért szellemi tudásunk által kell kivívni Európa elismerését. A legutóbb, 2012-ben Tökécszi László történész, Dunamelléki Református Egyházkerület főgondnoka megfogalmazta Klebelsberg Kunó oktatáspolitikája nem más volt, mint befektetés az emberi tőkébe. Szabó Imre az egész szövetséget egy tulipán kelyhéhez hasonlítja, amelyben összefut a két nép ölelő karja. A tulipán, mint motívum a templom homlokzatán is megtalálható, ugyanakkor Hollandia is híres a tulipánjairól. Ezt az azonosságot ragadja ki Szabó Imre a beszédében. A hálaadó imádság után a holland himnusz csendült fel, majd a magyar himnusz, végül pedig a lelkészi áldás a lezáró akkordja a ceremóniának.

Kuyper Katalin a szülői értekezleten egy példamessét mond el arról, mit is jelent számára Magyarország, a református iskola és a benne tanuló ifjúság. A mese arról szól, hogy miután minden fájdalom szétáradt a földön, egy ember elvesztette a dalát. A dal számára az öröm és béke volt. Arra gondolt, hogy megkeresi ezt a dalt, hiszen nem tud nélküle élni. Bolyongásai során azonban egyre mélyebbre került a sötét erdőben, végül egy szomorú fenyvesbe ért. Ebben a fenyvesben a fák szomorkodtak, és az ágaikról egy-egy könnycsepp gördült alá. Félelmében az ember menekülni szeretett volna, ám ekkor egy kicsiny fényt pillantott meg az egyik szegletből. Mikor közelebb ment, talált egy házat, mikor még közelebb ment, talált egy szorosan összefonódott kart, mikor még közelebb ment, észrevette, hogy egy kéz erősen kulcsolódik egymásba. Ez a kéz egy imádkozó kéz, az Isten gyermekének keze. Európa is egy ilyen sötét erdő, a gyászos fenyves pedig Magyarország, a kis ház a Julianna iskola, amelyben az imádkozó ifjúság jelenti a jövőt, a reményt és a napsugarat.

Az iskola megnyitóján Kuyper Katalin, a holland iskolabizottság küldötte ajándékba, egy sötétkék bőrkötésű Bibliát adott a tantestület számára, az első oldalon a Holland Comite tagjainak aláírásával. Az iskola 4 vegyes leány-fiú osztállyal indult meg, átlagosan 40 fővel. Az iskola vezető szerve, az Iskolaszék volt, melynek tagjai: Szabó Imre elnök, a fadori református egyházközség vezető lelkipásztora, alelnöke dr. Neményi Imre nyugalmazott államtitkár. A tanintézmény évente beszámolót küldött Kuyper Katalin részére az iskola munkájáról. 1934-ben Gödölley Andorné és Bodolay Rózsa tanítónők Hollandiába utaztak, és ott előadássorozatokban ismertették a Julianna iskola munkáját.

Az iskolai nevelés

Gödölley Andorné az iskola megnyitója után a szülői értekezleten arról beszélt, hogy a szülő és tanító között a híd a gyermek. Fontos, hogy a szülők ugyanazt gondolják a helyes nevelésről, mint a tanítónők. Ehhez az együtt gondolkodáshoz segítség az Istenbe vetett hit. A tanítónők évközben folyamatosan tájékoztatják a szülőket a gyermekek fejlődéséről.

Kérve kéri az anyákat, hogy gyermekeiket ne hagyják egyedül kóborolni az utcákon, mert az utca veszélyt jelenthet a gyerekek testére, lelkére egyaránt. A szülői értekezlet célja pedig nem az, hogy külön-külön egy-egy gyermek viselt dolgait megtárgyalják, hanem általános fontosságú dolgokról lesz szó. Mindazonáltal köszöni a szülőknek, hogy ebbe a református iskolába vetették hitüket.

A nevelés legmeghatározóbb eleme a Biblia volt. Holland mintára ezért is nevezték el bibliás iskolának. Tehát a Biblia kell, hogy a mozgatórugója legyen az egész rendszernek. Minden évben voltak versenyek, ahol zsoltár énekeket, illetve bibliai idézeteket kellett felismerni. Az a diák, aki jól szerepelt, ajándékba kapott vagy egy zsoltáros könyvet vagy egy Bibliát. Minden nap volt vallásos óra, ahol bibliai történeteket beszéltek át, az énekórán zsoltárokat tanultak, de kötelező volt eljárni az istentiszteletekre. Az iskolába nem csak református - vallású gyermekek jártak, hanem katolikusok, zsidók, evangélikusok, görögkatolikusok is. Ez sokszor problémát jelentett a hittanórák miatt. Később úgy rendelkeztek, hogy hittanra kötelező járni, de az istentiszteletre nem kötelező eljárnia azoknak a gyermekeknek, akik más felekezetűek. Később azt látták a legjobbnak, ha első sorban református hitűeket vesznek fel, és csak akkor vesznek fel más vallásúakat, ha a létszám azt megköveteli.

A nevelés fontosabb volt az oktatásnál, de a szülőkkel való jó kapcsolat fenntartása is lényeges szempont volt. Rendszerint voltak fogadóórák, először havonta egyszer, majd később hetente egy ilyen óra volt. De tevékenyen részt is vettek a szervezésekben, télire a tüzelőt hozták, ha szükség volt rá, a tehetősebb szülők adományaikkal is támogatták az iskolát.

A Julianna iskola bővítése

Az épületet hamar kinőtte az intézmény, így szükségessé vált a bővítése, melyre 1936-ban került sor. Rövidebb, mint 5 hónap alatt sikerült még egy szintet húzni a már meglévő 1 szintre. Az átépítési munkálatok idejére a Szív utcai elemi népiskolában kaptak helyet a tanulók. A földszinten tornatermet alakítottak ki, körülbelül 400 fő fogadására volt képes. Ezen a helyen másfajta rendezvények is otthont találtak, például a vasárnapi iskolát is itt tartották. Kialakítottak még leányköri szobát, és az iskolaszolga lakása is helyet kapott. A 270. számú Hajnal cserkészcsapatnak az alagsor volt a főhadiszállása. Az épület bejáratánál egy bibliai idézet köszöntött minden egyes belépő embert: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket.” (Máté 19,14)

Az iskola fennállásának 10. évfordulójára a hollandok 14000 holland forintot küldtek, de megsabták, hogy ezt az összeget szigorúan az iskola épületének a felújítására költheti az egyház. Az épületet rendes iskolává kell alakítani, annak követelményei szerint. Az

építkezés 85000 P-be került, mely úgy tevődött össze, hogy 15000P-t a fasori egyház adott bele, 20000P-t az egyházmegye és 50000P-t a holland adományból tettek hozzá. Az iskola az átépítés után 1 emeletesből 2 emeletes lett. Az I. és II. emeleten 2-2 tanterem, a földszinten egy 220 négyzetméteres tornaterem lett, ahol gyülekezeti összejöveteleket is lehetett tartani. A tornaterem felett nyitott terasz kapott helyet, az alagsorban két cserkészszoba, a szegénygondozásra szintén két szoba kapott helyet, továbbá 1 szoba jutott a leányegyesületnek a földszinten. A székekkel való be-bútorozásra és a színes ablakokra azonban még szükséges volt 6000P. Ezt az összeget a hívek adományaiból gyűjtötték össze.

Az iskola felújításához július elsején fogtak hozzá, és október végén 4 hónapos erőltetett menet után a munkálatok befejeződtek. November 15-én újra indulhatott a tanítás. Az újdonsághoz hozzá tartozott, hogy a szűk termék helyett, tágas világos termeket kaptak a tanulók. A terasz egy 160 négyszögmeternyi terület, ahol a gyermekek el tudják kényelmesen tölteni a 10 perces uzsonna szünetet. A földszinten hatalmas tágas tér fogadja az arra látogatót, ezen kívül teakonyha is fog működni itt. A harmadik emeleten kap helyet a mosókonyha, és a szárító helységek.

A megnyitó beszédében dr. Tasnádi Nagy András főgondnok örömét és megatartottságát fejezte ki a jeles évfordulón, hiszen egyrészt az iskola 10 éves jubileumát ünnepli, másrészt az új iskola is felépült és kitérta kapuit a gyermekek előtt. Olyan iskola lett, amely megfelel a modern követelményeknek, és bővülésének köszönhetően több fiatalnak tud helyet adni. Szónoklatában megemlékezett a holland-magyar kapcsolatról, közreműködésről, amely nélkül nem nyithatta volna meg kapuit az iskola. Visszaemlékezett továbbá a múlt eseményeire, a holland-magyar testvéri szeretet mi-benlétére. Arra, hogy Hollandiában magyar tudósoknak köszönhetően fellelhetőek magyar fordítású Bibliák, egyéb tudományos munkák. Például: Komáromi Csipkés György Bibliája, s a Debreceni Ember Pál és Bod Péter egyháztörténete. Már 1863-ban is 30000 holland forinttal segítették ki a magyar lelkipásztorokat az ínséges időkben. A világháború után szintén Hollandia volt az, aki elsőként segítségünkre sietett és a gyermekjóléti akcióból kinőhetett az elemi iskola alapötlete is. Csodálatos még az is, hogy amikor a különböző nemzetek egymással gyűlölködve néznek farkasszemet, addig ez a két nemzet ilyen nagyszerűen együtt tud működni, egy fantasztikus ügy érdekében. Dr. Tasnádi Nagy András hálával említi meg gróf Klebelsberg Kúnó támogatását is, aki felismerte az iskola létrejöttének szükségességét, történelmi szerepét, és melléjük állt. A megnyitón részt vett még Ravasz László püspök, Szendy Károly polgármester, Zielinszky Tibor elöljáró úr, Hóman Bálint kultuszminiszter, Van Hoorn holland követ és természetesen Kuyper Katalin.

Kuyper Katalin is megszólalt a megnyitó ünnepségen. Az első terv az volt, hogy az iskola épüljön a Kálvin téri Kalvineumban, ám ez a terv összeomlott. Ekkor döntöttek úgy, hogy az összegyűlt pénzt inkább a Julianna iskolának utalják át, azzal a kikötéssel, hogy ezúttal az iskola épületére fordítsák az összeget. Az iskola felépítésére összegyűlt összeg egyharmada Julianna hercegnő születésnapján gyűlt össze. Az összeget holland gyermekek gyűjtötték, gyermekek számára. Hogy miért ilyen fontos a hollandoknak, hogy egy református iskolát támogassanak, a válasz az, hogy azért, mert tudják milyen nehéz volt nekik is elérniük, hogy református-keresztyén iskolát hozzanak létre. Hollandiában a református iskola elismerten az egyik legjobb támasz a családok, gyermekek számára. Kuyper Katalin a tanulókhöz is szólt néhány szót, melyben reményét fejezi ki az iránt, hogy mindent meg tudnak majd tanulni a gyerekek ahhoz, hogy hazaszerető, erkölcsös emberekké váljanak, ezen kívül az Úrba vetett hitre figyelmeztet: „szíveteket át kell adni az Úr Jézusnak.”

II. világháború és a Julianna Iskola

A háború ideje alatt sajnos bombatalálat miatt az oktatást 1943/44 tanévében be kellett fejezni. Ide rendezkedett be a Katonai kórház, mely 1944. október közepén itt is maradt. Szabó Imre lelkipásztor ekkor felkereste a svéd nagykövetséget azzal a kéréssel, hogy az iskola épülete kerüljön svéd védnökség alá. Így sikerült az alagsorban kialakítani egy helységet, amely a zsidó gyerekek menedékeül szolgált. Menedéket nyújtott továbbá családok számára, a felnőtt zsidó lakosság számára, de hadifogoly katonák is elbújhattak itt. A bűntudatok miatt a háború végéig számítani kellett a nyilas razziákra és sajnos retorziókra is sor került.

1945. január 13-án újabb bombatalálat érte az iskolát, amikor is az igazgatói lakás teljesen megsemmisült. Az iskola szerencsés módon nem sérült meg. A karitatív tevékenység tovább tudott tartani egészen addig, míg erre szükség volt. 1945. február 26-án újra megnyitotta kapuit a Julianna Református Elemi Iskola. Az első tanítási nap, az iskola rendbetétele után, április 9-én volt.

A háború után az iskolának túljelentkezéssel is kell számolnia. A nehéz újrakezdést segítik a svédek, de a főváros is megteszi, a tőle telhetőt. A svéd Radda Barnen Gyermekmentő Szövetség 1946-ban az iskolás gyermekek számára tízórát juttat.

Az Iskola államosítása

Magyarországon a felekezetek által fenntartott iskolák és az állami iskolák között többször is volt nézeteltérés. Az iskolákat 1918/1919-ben is államosították, holott a felekezetek a fiatalok képzését nagyon komolyan gondolták. Az iskolákban a hitoktatás ugyanis semmiféle képen nem öncélú volt, hanem ezekben a tanórákban látták az alapját annak, hogy egyházaik

fennmaradjanak. Az 1919. februárjában napvilágot látott törvényjavaslatban azt mondták ki, hogy a tanítóképzés kizárólag állami feladat és az eddig létező összes felekezeti intézményt, 1919. június 30-án megszüntetik. A II. világháborút követő időszakban, amikor az ország szovjet hatalom alá került, újabb csapás érte az egyházi iskolákat. A Horthy –korszak idején a trianoni ország területén 58 képzőből 9 volt református, míg a történelmi ország területén 83 képzőintézetből 10. Miután a komáromi intézmény bezárt, maradt 3 tanítóképző és 5 tanítónőképző az ország területén: Debrecenben, Sáropatakon, Nagykőrösön, illetve, Debrecenben, Nyíregyházán, Miskolcon, Kecskeméten és Pápán. 1946-ban Ravasz Lászlónak már komoly fenntartásai voltak a kormány intézkedéseivel kapcsolatban. Az egyházak vezetői nyomatékosították, hogy ragaszkodnak iskoláikhoz. Továbbá úgy látták, hogy a szocialista, kommunista vezetés oktatási programja az államosítás felé vezet. Ravasz László emlékiratában arról is megemlékezik, hogy már a Horthy-korszak idején is voltak problémáik az iskolák működtetésével. Abban az időszakban 50%-os állami támogatással működtek az intézmények, cserébe el kellett fogadniuk az állam feltételeit is, de így is tudott működni az iskolai rendszer. Ravasz László arról is beszélt, hogy alapvetően az iskolák oktatóinak nem volt missziós elhivatottságuk a református hitben, ezért szorgalmazta azt, hogy olyan oktatóik legyenek, akik visszakanyarodnak az alapvető felfogáshoz, és a gyermekekhez Krisztuson keresztül jussanak el. Amikor Váczy Ferenc 1947. november 28-án tudomást szerzett arról, hogy az összes középfokú református tanító(nő) képzőt meg akarják szüntetni, Ravasz László egy felhívás megfogalmazására adott megbízást, ám sajnos nem tudtak hangot adni nem tetszésüknek, mert 1948. február 11-i ülésen lekerült a napirendről. Sajnos ebben az időszakban igen gyakran tapasztalhatták ezt a különböző egyházak előjárói, hogy igen egyoldalú döntések születnek, amelyekbe nem vonják be az illetékeseket. Ha mégis leültek velük egy asztalhoz, olyan helyzetbe hozták őket, amit enyhe kifejezéssel is kényszerhelyzetnek lehetne hívni. Ígéretet kaptak a felekezetek arra, hogy a hittanórákat megtarthatják, majd ezt is visszavonták, végül teljesen kitiltották az iskolákból a hittanórákat. Egy politikai csiki-csuki játék kellős közepén találhatták magukat az egyház előjárói. Míg Rákosi Mátyás arról ír naplójában, hogy mindig is odafigyelt a különböző igényekre és sikerült megegyezésre jutni, addig a valóságban ellehetetlenítette politikájával az egyházi iskolákat. Rákosi számára azért volt nagyon fontos, hogy végig tudja verni ezt a rendszert, mert a fiatalokat központosítani szerette volna, így a hatalom szolgálatába állítani őket. Dr. Ladányi Sándor a Reformátusok Lapjában az erőszakos államosítás gáztettéről ír. Kegyetlen rendszer következett a II. világháborút követően. A szélsőjobb egyszerűen átcsapott szélsőbalra. Rákosi 1949-ben az egyházi vezetést olyan emberek kezébe adta, akik

szerinte megbízható személynek számítottak. Miután Ravasz Lászlót eltávolították a posztjáról, elkezdheték rendezni az 'iskolakérdést'. 1948. június 15-én a Zsinatnak döntenie kellett állásfoglalásáról, mert másnap június 16-án az országgyűlés elfogadta az 1948. évi XXXIII. törvénycikket az iskolák államosításáról.

Az államosítások időszakában 1948-ban vészjósó volt a légkör az iskola számára is. Szabó Imre lelkész többször próbált az iskola érdekében járni, sikertelenül. Hiába hivatkozott arra, hogy az iskola holland alapítású, így kivételt lehetne tenni ebben az esetben. 1948 szeptemberében Ortutay Gyulát, az akkori oktatási minisztert levélben emlékeztette arra, hogy a hollandok ajándéka ez az iskola, hiszen holland pénzekből jöhetett létre, a Református Gyülekezet számára, így tekintsék azt történelmi fontosságú létesítménynek, mindhiába. 1948/49 a Julianna Református Iskola már állami iskolaként van számontartva, 1949. szeptember 27-én beköltözött a Vörös Október Szakkollégium. Később a Gorkij fasori Általános Iskola, majd a Rottenbiller utcai Általános Iskola kerül az épületbe.

Jegyzetek: 1 Fónod Sándor: Fasori Julianna Református Iskola Története 1926-tól 1992-ig., Budapest 1994. 7-9. old.

2 Fónod Sándor: Fasori Julianna Református Iskola Története 1926-tól 1992-ig., Budapest 1994. 7-9. old.

3 Deme Krisztina: Magyar-Holland református egyházi kapcsolatok, az 1920-as években Budapesten. Szakdolgozat. KRE Történelem Szak, 5-7. old.

4 Pál László: A történelmi kálvinizmus. In: Sebestyén Jenő emlékkönyv. Szerk. Dr. Ladányi Sándor. Kiadja: A Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1986. 151. old.

5 Rácz Lajos: Sebestyén Jenő, a tanár: katedrán és katedrán kívül. In: Sebestyén Jenő emlékkönyv. Szerk. Dr. Ladányi Sándor. Kiadja: A Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1986. 47. old.--Készítette: Sulyok Judit

Az Est tudósítójától —Apró kis gyermekek üdültetése—A századik gyermekvonattal- MAC-KÓT VITTEK ajándékba BERN VÁROSÁNAK

„Apró kis gyermekek, leányok, fiúk kezükben magyar, svájci, holland és belgapapiros zászlócskákkal sorakoztak ma reggel a keleti

pályaudvar indulási oldalán. Ott állt már a századik gyermekvonat, amely 800 magyar gyermeket vitte ki külföldre üdülésre. Kétszázan Svájcban, 200-an Hollandiában és

400-an Belgiumban fognak üdülni néhány hónapig”

Apró kis gyermekek, leányok, fiúk, kezükben magyar, svájci, holland és belga papiroszászlócskákkal sorakoztak ma reggel a keleti pályaudvar indulási oldalán.

Ott állt már a századik gyermekvonat, amely a 800 magyar gyermeket vitte ki külföldre üdülésre. Kétszázan Svájcban, 200-an Hollandiában és 400-an Belgiumban fognak üdülni néhány hónapig.

A századik gyermekvonat elindítása ünnepélyes keretek között zajlott le.

Az indulási oldalon zászlókkal, délszaki növényekkel feldíszített másodosztályú váró teremben gyülekeztek, az előkelőségek, akiket dr. Neugebauer Vilmos, a Gyermekvédő Liga igazgatója fogadott.

Tíz órakor érkezett meg Horthy Miklós kormányzó és neje, nyomban utána József főherceg és Augusztia főhercegasszony, majd Izabella főhercegnő Albrecht főherceggel.

Egymás után jöttek a diplomáciai testületek, az angol, az amerikai, a belga, a svájci és a hollandi követek vagy konzulok, majd Vass József és Walko miniszterek, Rottenbiller Fülöp igazságügyi államtitkár, Ruffy Pál volt államtitkár. Huszár Gyula, a Gyermekvédő Liga kormányzóhelyettese, Csiszarik János címzetes püspök, Raffay Sándor evangélikus és Ravasz László református püspök, a Tébe részéről pedig Kresz Károly igazgató.

A váróterem egyik sarkában hatalmas ketrec állott, benne csendesesen dörmögött egy barna medve. Ezt viszik magukkal a gyermekek, Svájcba Bern városának ajándékul, mert Bern szimbóluma a medve. Így kerül el az erdélyi havasokban fogott mackó Svájc fővárosába.

Féltizenegy órakor kezdődött az ünnepség. Albrecht főherceg francia nyelven köszönte meg a külföldi államok szeretetét és jóindulatát. Utána Vass József népjóléti miniszter a kormány nevében mondott köszönetet és méltatta a Gyermekvédő Liga vezetőinek nagy érdemeit.

— A Gyermekvédő Liga olyan válságos időben ismerte fel hivatását, — mondotta a miniszter, — amely idő még nem volt alkalmas arra, hogy a magyar kormány elvégezze azt a munkát, amely feltétlenül elvégzendő volt. Mert nélkülül elhervadt volna a magyar jövő. A jó Isten áldása kísérje ezt a századik gyermekvonatot.

Csiszarik János, címzetes püspök beszélt ezután: — Köszönjük azt a kenyeret, amellyel gyermekeink éhségét csillapítjátok, — mondotta — azt a pohár tejet, amellyel gyermekeink erejét, egészségét növelitek, az a gyolcsot, amellyel didergő meztelenségüket felöltöztetitek.

Ravasz László református püspök beszédében kifejtette, hogy a magyar gyermekek fogják visszaállítani külföldön az országunk iránti jó bizalmat és országunk hitelét.

A katonazenekar eljátszotta a belga, svájci és hollandi himnuszt, majd a magyar Hiszekegyet. Ezután

az előkelőségek kivonultak a peronra.

Tizenegy óra után a gyermekeket, ~ akik között sok 3—4 esztendő kisleány is volt, — Beszállították a zászlókkal és virágokkal feldíszített jubiláris gyermekvonatba, amely pontosan 11 óra 25 perckor hagyta el a keleti pályaudvart és indult 800 magyar gyermekkel a svájci havasok felé.

Forrás: Az Est, XVII. Évfolyam, 82. szám, 1926 április 13. kedd, 4. oldal
Szemlézte: Millisits Máté, 2026 április 13-án.

SDG! Julianna, a fasori bibliás iskola immáron száz éves-Holland-Magyar Református Kapcsolatok

A Julianna Iskolában a nevelés legmeghatározóbb eleme a Bibliához ragaszkodó tanítás lett, a holland református iskolák mintájára. E szerint a tanintézmény a protestáns köznyelvben bibliás iskola elnevezést kapta. Az épületet hamar kinőtte az iskola, így szükségessé vált a bővítése. Az iskola fennállásának 10. évfordulójára a holland testvérek 14.000 holland forintot küldtek, de megszabták, hogy ezt az összeget szigorúan az iskola épületének a felújítására költheti az iskolát fenntartó Budapest - Fasori Református Egyházközség. Az iskola az 1936-os átépítés után egy emeletesből kétemeletes lett. Az I. és II. emeleten 2-2 tanterem, a földszinten egy 220 négyzet-méteres tornaterem lett kialakítva, ahol gyülekezeti összejöveteleket is lehetett tartani. Az iskola felújításához július elsején fogtak hozzá, a munkálatok október végén fejeződtek be. November 15-én újra indulhatott a tanítás. Az addigi szűk szobák helyett, tágas, világos termeket kaptak a tanulók.

Az államosítások időszakában 1948-ban vészjósló volt a légkör az iskola számára is. Szabó Imre esperes-lelkész többször próbált az iskola érdekében eljárni. 1948 szeptemberében Ortutay Gyulát, az akkori okta-

tási minisztert levélben emlékeztette arra, hogy a hollandok ajándéka ez az iskola, mivel holland pénzekből jöhetett létre, így tekintsék azt történelmi fontosságú református létesítménynek, mindhiába. Az 1948/49-es tanévben az addigi Julianna Református Iskola már állami iskolaként lett számontartva.

Sebestyén Jenő teológiai tanár 1920-as évek közepén tett indítványa alapján egy református elemi iskola megalapítására fordították a hollandok által a magyarországi gyermekétkeztetésre adott, de fel nem használt összegeket. Az iskola helyszínéül, Budapesten a fasori református templom mögött található egyszintes épületet alakították át iskolává. A megnyitó ünnepséget 1926. szeptember 13-án tartották. A hollandok iránti hála jeleként az iskola, az akkori holland trónörökös Julianna Emma Louise Marie Wilhelmina van Oranje-Nassau, későbbi királynő nevét vette fel.

Előzetes: Julianna szimpózium szeptember 13-án Zwollében

Kedves olvasóink! Annak idején, jó száz éve a zwollei holland gyülekezetek és lelkészek felkarolták a gyermekvonatokkal érkezőket és derekasan támogatták a Hollandiában tanuló magyar teológusainkat.

Tíz éves fennállásunk óta a magyar hívek lelkigondozása mellett Zwollei Egyházközségünk konferenciák szervezését is vállalta, úgy mint a tor-dai vallásbéke vagy az utrechti magyar istentiszteletek tartásának a 300. évfordulója. Nyugat európai magyar

misszió. Magyar nyelvű teológiai irodalom kiadása holland segítséggel (EXIT). Rácz Károly kátéfordításai. Magyar gályarab lelkészeink szabadítása 1676.

Értesítjük híveinket, hogy a hollandiai JUHÁSZ ISTVÁN és a BGA Alapítvány ígérete alapján a tervezett szimpózium anyagi fedezete immáron kikerekedett és támogatóink között szerepel -drs. Millisits Máté révén a Budapesti Városvédő Egyesület. Előadóink jelezték, hogy szeptember első napjaiban elküldik a 15-20 perces előadásaik szövegét a hagyományos füzetbe való szerkesztéshez. Lelkiségtörténeti szempontból a szimpózium szervesen illeszkedik a Mikes Kelemen Kör által szervezett november 14-iki nagyszabású rendezvény tematikájához. Ülésüket Rotterdam Fenix nevű migrációs Múzeumában tartják. Ennek keretében lesz egy kerekasztal beszélgetés a magyar gyermekvonatokról, a Julianna gimnáziumról és az 1956-ban Hollandiába menekült magyarokról.

A hágai Magyar Nagykövetség részéről dr. Csonka Dániel első beosztott diplomata tiszteletét fogja tenni Zwollében, akárcsak a szentegyházi Gyermekfilharmónia fellépésekor három évvel ezelőtt.

Előadóink: dr. Maarten Aalders és drs. Millisits Máté történészek, továbbá Hermán M. János, Téglásy Sándor és Hannie Hermán Mostert.

Szeptember 13-i programunk, amelynek aprólékos kidolgozása folyamatban van, 14 órakor kezdődik drs. Kelemen Attila Csongor magyar-holland nyelvű áhítatával

Az ünnepélyes megemlékezés a kerekasztal beszélgetést követő 18.30-kor megnyitandó állófogadással ér véget. - Résztevők tervezett létszáma:50-75 lélek.

A zwollei lutheránus templom befogadóképessége a karzatok használatával 120 személyre szabott. Autók parkolására 13 órától kezdve lekötöttük a szomszédos Groote Sociëteit Zwolle udvarát.

Moderátorok: Makkai Réka Imola, a hollandiai Mikes Kelemen Kör elnöke és Hermán M. János, a nemzetközi dr. Juhász István Alapítvány elnöke. A Hollandiai Magyar Szövetség képviselőjében Szilágyi Árpád testvérünk köszönti a megjelenteket.

W.G.De Vos van Steenwijk báró urat, egykori holland nagykövetet is szívesen várjuk, a Szervező Bizottság nevében bevezető előadásra kérjük fel, ő volt az, aki hathatósan segítette a Julianna Iskola újraindítását 1992-ben.

Valamennyien tudatában vagyunk annak, hogy a XX. századi magyar holland kapcsolatok történetében a Julianna Iskola alapítása olyan, mint egy koronaékszer, amelyet közismertté kell tenni, hiszen ösztönzi a hála érzését, továbbá a korszerű pedagógiai hagyományok élénkítését.

A Presbitérium részéről maradunk kiváló tisztelettel: Urbán Ákos elnök, Szilágyi Árpád jegyző, Rostás Kriszta Tímea pénztáros, Kelemen A. Csongor vezető lelkész, Makkai Réka hágai presbiter. Truczka József és Tárnok Eszter presbiterek, valamint Hermán M. János nyugalmazott lelképásztor.

Zwolle, 2026 aug.20.

Julianna Iskola emléktábla szövege 1992 **Waarheidsvriend**

HET VOLK VAN NEDERLAND HEEFT ONVERGETELIJKE HULP VERLEEND AAN DUIZENDEN VLUCHTELINGEN EN HONGER LIJDENDE HONGAARSE KINDEREN NA DE EERSTE EN TWEDE WERELDOORLOG.

DE HOOFDSTAD BUDAPEST HEEFT DE NAAM "VÁROSLIGET-LAAN" UIT DANKBAARHEID VERANDERD IN KONINGIN WILHELMINA LAAN. DE MET NEDERLANDSE STEUN IN 1926 GEOPENDE SCHOOL VAN DE REFORMATUS KERK KREEG DE NAAM JULIANA-SCHOOL. DEZE SCHOOL HEEFT HAAR POORTEN IN SEPTEMBER 1992 NA 44 JAAR GEDWONGEN ONDERBREKING OPNIEUW ALS KERKELIJK-CHRISTELIJKE INSTELLING GEOPEND.

DEZE HERDENKINGS-PLAQUETTE VERKONDIGT ONZE DANKBAARHEID AAN HET NEDERLANDSE VOLK EN AAN ZIJN TWEE EDELMOEDIGE VORSTINNEN VAN GESLACHT TOT GESLACHT. -1992.

Forrás: [De Waarheidsvriend](#) (03-11-2005 .p.4). Vertaald door J. Van Der Graaf

IN MEMORIAM

Elhunyt Főtisztelendő Dobai Sándor atya, a Benelux államok volt magyar főlelkésze

Életének 100., papságának 74. évében 2026. május 4-én elhunyt Dobai Sándor, a Benelux államok volt

magyar főlelkésze. Lelkipásztori megbízatását a liège-i megyéspüspöktől kapta, kiterjesztve egész Belgiumra és Luxemburgra. Hosszú és áldásos külföldi szolgálat után Dobai Sándor élete utolsó éveit szülőfalujában, a Győr-Moson-Sopron megyei Kónyban

töltötte, hozzátartozói körében.

—**1927 március 7-én született Kónyban.** Szülei fiatalon elhunytak, ezt követően nagyszüleinél, illetve nagybátyjánál nevelkedett. Elemi iskoláit szülőfalujában kezdte, majd a negyedik elemitől Győrbe került, a Czuczor Gergely Bencés Gimnáziumba, ahol nyolc évet töltött. Ötödikes gimnazista korában Apor Vilmos győri püspök felvette kispapnak a győri kissemináriumba.

A II. világháború végén, 1944 decemberében szülőfaluja leventéivel együtt, gyalogosan Ausztriába vezényelték, majd St. Pöltenben bevagonírozták és Észak-Németországba szállították: Braunschweigban, Hamburgban, Cuxhavenben és Oldenburgban állomásoztak,

ahol 18 évesen angol-amerikai hadifogságba esett. A Vatikáni Misszió megbízásából egy év

után egy szerzetes pap mentette ki negyven társával – köztük tíz magyarral –, hogy aztán valamennyien tovább tanulhassanak. Lakatos Ferenc belgiumi magyar lelkész flamand nevelőszülőket szerzett neki.

Szeminaristaként kijárt a liège-i magyarok egyletébe, amelynek irányításában is segített, így már 1948-ban elkezdődött szolgálata a liège-i magyarok körében.

Eközben elvégezte a hatéves francia–flamand teológiát. A magyarok közül egyedül érte meg a pappá szentelést, amelyre 1952. július 20-án került sor Liège-ben. Ettől kezdve a liège-i egyházmegye papja lett. 1952-ben Jozef Merkhofs püspök Bressone-ba helyezte káplánnak, Liège külvárosába, egy vallon plébániára, mivel a liège-i magyar hadifoglyokból és családtagjaikból álló közösséget kicsinek találta. Kápláni teendői mellett magyar miséket tartott Liège-ben.

Mint idegen származású pap, két év után, 1954-ben Winterslagba került, egy 29 nemzet képviselőiből álló, 4 ezer lelkes plébániára, a flamand bányavidéken.

Innen járt motorkerékpárral Liège-be, ahol havonta tartott magyar nyelvű misét az ott élő magyar híveknek.

1956-ban püspöke visszarendelte Liège-be, az éppen akkor érkező 6 ezer magyar menekült szolgálatára.

1965-ben átvette a hirtelen elhunyt Lakatos Ferenc atya szolgálatát is a hasselti egyházmegyében. 1973-ban ő lett a Benelux államok magyar főlelkésze, majd magára vállalta a hívek szolgálatát Charleroi-ban, Namurban és Luxemburgban. Mintegy húsz éve öt egyházmegyében és kilenc városban tart rendszeresen magyar nyelvű miséket.

Pro Ecclesia Hungariae díjat kapott Dobai Sándor atya 2017 július 27-én

Tápai Katalin így emlékezik Dobai atyára: Dobai atyával nekem is volt személyes kapcsolatam.

1985-ben és 86-ban részt vettem a BeNeLux államokban élő jórészt vegyes házasságokból született gyermekek magyar táborában. Ezek a táborok Brabantban illetve Limburgben kaptak helyet és ökuménikus alapon alakult a tábor vezetősége is. Ezekben az években Dr. Véber Gyula volt a Magyar Szövetség elnöke, a táborvezető néhai Küssel József, pénztáros

néhai Udvarhely Tivadar. Református lelkészek: id. nt. Tüski István, és nt. Hermán M. János. Katolikus részről Kondor Tibor és Dobai Sándor atya, BeNeLux-i főlelkésze volt a szolgálattevő.

Dobai atya egy nagyon kedves, nótás kedvű, fiatalos atya volt, aki gyönyörű tenor hangjával alighanem énekes lett volna, ha a Mindenható nem hívja szolgálatra.

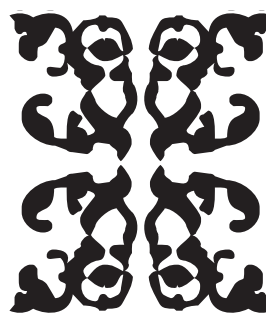
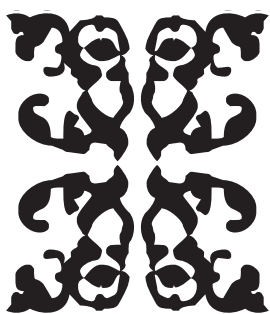
De ez utóbbi történet, amint a fenti cikkekből is kiderül. Hollandia ugyan nem tartozott a Dobai atya úgymond hatáskörébe, de meglehetősen szoros kapcsolatot tartott fenn a hollandiai magyar katolikusok csoportja vele. 2000 tájékán egy augusztus 20-i ünnepséget töltöttünk együtt egy belgiumi búcsújáróhelyen. Mindez nagyon régen volt, feljegyzések

nemigen maradtak ezekről az eseményekről.

Ennek ellenére szívünkbe zártuk Dobai atyát, Karacsonykor/Húsvétkor képeslappal gondoltunk rá. Sajnos halálhíréről a Magyar Kurír hasábjairól értesültünk. Nyugtassa a jó Isten, angyalok őrizzék örök álmát és az örök világosság fényeskedjék neki!

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Tápai Katalin

Forrás és fotó: MKPK Sajtószolgálat Magyar Kurír

Szilágyi Árpád presbiter testvérünk drága
Édesanyját Isten nyugtassa!

Temetésére 2026 augusztus 17.én ke-
rült sor Dézsen a rózsahegyí sírkertben.

A feltámadás evangéliumát nt. Szilágyi Róbert lelki-
pásztor hirdette.

A zwollei Presbitérium nevében sok erőt kívánunk
Árpád családjának!

Nagysármási Simon Sándor képzőművész halálhíre

Hans Végh lelkes könyve: Een bont palet - Over de kerk van Luther, Curaçao, Oekraïne en meer

Els és Hans Végh testvéreink részt vettek az első nieuwegeini istentiszteleten. A szeretetvendégség keretében beszámolt az új könyve két magyar vonatkozású fejezetéről. Amersfoortban laknak, máskor is szívesen látogatnak a gyülekezetbe.

Wil jij als één van de eersten op de hoogte worden gebracht van het boek? Schrijf je dan hieronder in voor een eenmalige mailing. -- jas.vegh@gmail.com -In deze mailing vind je allerlei informatie over het boek en kan je ook alvast een aantal pagina's lezen. Daarnaast heb je de mogelijkheid om het boek te bestellen in de pre-order, zodat je het als eerste in huis hebt.

Wij zijn trots op het eindresultaat en delen het graag met jou! Alvast bedankt,

Hans Végh

Balogh Levente: Premontrei botrány: senki ne az áldozatot hibáztassa, még az RMDSZ se!

Miközben sokan még mindig nehezen tudják elhinni, hogy 2026-ban egy EU-tagállamban megtörténhet, hogy hajnalban, a falat áttörve lakoltatnak ki a hatóságok egy magyar egyházi vezetőt, olyan hangok is hallatszanak, amelyek őt magát teszik felelőssé a történetekért.

Nagyváraddon az önkormányzat bontókalapáccsal próbált pontot tenni az évek óta húzódó konfliktus végére, és a falon keresztül hatolt be a premontrei rendházba, hogy kipaterolja onnan Fejes Rudolf Anzelm apátot.

A vitában a román fél számára kedvező bírósági ítéleteket lobogtat – amelyek között van olyan is, amely még nem jogerős –, míg az apát a történelmi tényekre, a román állami hatóságok visszaéléseire és az egykori tulajdonjogi viszonyokat igazoló iratokra hivatkozik.

Az ügy szövevényes, és nehéz kiigazodni rajta – de nem lehetetlen.

Egyértelműen kijelenthető: világgraszáló gazember-ségnek vagyunk szemtanúi, amelynek a magvait már rég elvetették, gyökerei közel egy évszázaddal korábban, a Trianon utáni évtizedekig nyúlnak vissza.

A premontrei rend elleni román állami fellépés nem véletlen: tanítórendről van szó, amelynek nagy tudású tagjai országszerte jelentős iskolákat működtettek. Ezért is került célkeresztbe már az 1920-as évek elején, hiszen a román állam el akarta sorvasztani a magyar nyelvű oktatást, hogy így törje meg és asszimilálja a magyar közösséget.

A folyamatot a román állam akkori, hírhedten sovinszta oktatási tótumfaktuma, Onisifor Ghibu tetőzte be, aki sajátosan nyakatekert ürügyet talált ki annak alátámasztására, miért jogosult a román állam arra, hogy elorozzon több magyar egyházi iskolát is.

Okfejtése úgy szólt, hogy Trianon előtt azok építését a magyar állam is támogatta, vagyis – szerinte – azok a magyar állam tulajdonát képezték. Márpedig a békediktátum értelmében ami a magyar állam tulajdona az elcsatolt területeken, az a román államot illeti.

Ennek nyomán fogta magát, és a telekkönyvben egyszerűen átírta az iskolaépület tulajdonosának nevét a premontrei rendről a román államra. Holott már akkor is evidens volt, hogy érve nem áll meg a lábán, hiszen attól, hogy az állam esetleg támogatja egy egyházi intézmény létrehozását, az még nem válik a tulajdonává, így amit Ghibu művelt, az nem több ordenáré okirat-hamisításnál.

Mivel azonban az „jó” célt – értsd: az őshonos közösségektől mentes, színromán nemzetállam megvalósítását – szolgálta, Bukarestben nagyvonalúan fi-

gyelmen kívül hagyták az oktatási tárca ügyvédjének erre felyelmeztető átiratát.

1940-ben, a második bécsi döntés nyomán, miután Nagyvárad felszabadult a román uralom alól, a premontrei rend visszakapta az ingatlant, hogy aztán 1947-ben a kommunista román állam másodszor is elvegye a – mostani vita tárgyát képező – rendházzal együtt.

1990 után aztán, miután elfogadták a kommunis-ták által elvett ingatlanok visszaszolgáltatását lehetővé tevő törvényt, az iskolaépületet és a rendházat is visszaigényelték számos egyéb elkobzott vagyonelemmel együtt. A román állami szervek azonban azon az alapon utasították el a visszaszolgáltatást, hogy az ingatlant nem a kommunista hatalom vette el, hanem már a harmincas években a román államé lett, így nem esik a restitúciós törvény hatálya alá.

A huzavona azóta is tart. A román vezetésű városi önkormányzat azonban nem elégedett meg az iskolaépülettel, hanem a mellette álló rendházra is szemet vetett.

Az akció mögött Ilie Bolojan akkori polgármester, jelenlegi ügyvivő miniszterelnök állt, aki kijárta, hogy a román állam lemondjon a nagyváradi önkormányzat javára a premontreiek által visszaigényelt rendház tulajdonjogáról, amelyet – miután így semmissé tették az államosítást – a telekkönyvek átírásával egyszerűen „hozácsaptak” az iskolához.

A román igazságszolgáltatás pedig ebben nem látott semmi kivetnivalót. Ezért jutottunk most oda, hogy egy nem jogerős, de a román jogszabályok értelmében mégis végrehajtandó ítélet nyomán az önkormányzat illetékesei igazi brigantikhoz illő módon a falon keresztül törtek be az általuk „iskolának” nevezett rendházba, hogy elmozdítsák onnan Fejes Rudolf Anzelm apátot.

Az akcióval több legyet is ütnek egy csapásra: miközben az önkormányzat növeli saját ingatlanvagyonát, a magyar közösséget az egyházi ingatlan elkobzása révén megfosztják egy újabb, a megmaradást szolgáló bástyájától.

Mindez vélhetően egyfajta megelőző akció is, amellyel a román hatóságok annak akarják elejét venni, hogy a rend számára egy fontos ingatlan visszaszerzésével megnyíljon az út még jelentősebb vagyonelemek restitúciójára.

A premontreieknek ugyanis kiterjedt birtokaik voltak a jelenleg idegenforgalmi aranytojást tojó tyúknak számító Félix- és Püspökfürdön is, Nagyvárad térszomszédságában. Félixfürdő neve eleve Helcher Félix egykori premontrei kanonok nevéből származik.

Vélhetően attól félnek, hogy precedensértékű lenne a tekintélyes méretű rendház, illetve az iskolaépület visszaadása, és annak nyomán előbb-utóbb a püspök- és félixfürdői területeket is visszaszolgáltatnák – vagy

legalábbis anyagi kárpótlást kellene fizetnie az államnak értük, ami óriási összeget jelentene.

Mindez egyébként az elmúlt években úgy zajlott le, hogy az RMDSZ nem vagy alig szólalt meg, alig mutatott szolidaritást a magyar egyházi vezető restitúciós szélmalomharca közepette. A megszólalások pedig jórészt az elmúlt egy évre korlátozódtak, amikor az események felgyorsultak, és a jogállamiságot megkérdőjelező fordulatot vettek.

Emiatt sokakban óhatatlanul is olyan érzés támadt, hogy a magát a magyar közösség politikai képviselőnek tekintő RMDSZ magára hagyta az apátot, és olyan találgatásoknak adott táptalajt, hogy valamilyen háttéralkut köthettek, amelynek értelmében egyes ingatlanokat visszaadtak – amit politikai sikerként lehetett a választópolgárok előtt lobogtatni –, de cserében másokról le kellett mondani.

A helyzetet tetézte, hogy a megyés püspök is csak ritkán szólalt meg az ügyben. Hogy ennek mi az oka, szintén nem tudni biztosan, de köze lehet a „két dudás egy csárdában” elvhez, aminek történelmi előzményei is vannak: az elmúlt évszázadok során nem egyszer voltak nézeteltérések a két, püspöki rangú egyházi előjáró elődei között.

Az RMDSZ egyébként a botrány kapcsán egyrészt a kompromisszumos megoldás szükségességét, illetve annak érdekében kifejtett erőfeszítéseit hangsúlyozta, másrészt azzal vádolta meg az apátot, hogy elutasította a szövetség közvetítését és jogi támogatását.

Mindez így utólag némileg áldozathibáztatásként hat.

Anzelm apátot ismerve ugyanis kijelenthető: rendszerint hálásan fogad minden önzetlen segítséget és támogatást. Ezért a tisztánlátás érdekében jó lenne tudni, hogy az elmúlt évtizedekben pontosan milyen támogatást ajánlott fel az RMDSZ a premontrei vagyon visszaszerzéséhez vagy megőrzéséhez, és azt milyen formában tette, hogy az apát nem tartotta elfogadhatónak. Így tisztázódhatna a felelősség abban is, hogyan jutott el idáig az ügy.

Mindezen előzmények mára oda vezettek, hogy az apát szélmalomharca egy kisebbség kilátástalan küzdelmeként hat, amely mellé nem hajlandó kiállni a fősodratú magyar politikum.

Mára annyiban változott a helyzet, hogy a magyarországi országgyűlési választások után a Mi Hazánk Mozgalom felvállalta az ügyet. Ez viszont lehet, hogy többet árt, mint használ, hiszen a szélsőségesként elkönyvelt párt kiállása hazai és nemzetközi szinten is a magyar fél számára kedvezőtlenül keretezhetővé teszi az ügyet.

Ugyanakkor talán némi reményt jelenthet, hogy az újdonsült magyar kormányfő ennek nyomán intézkedések megtételére szólította az RMDSZ-t a kérdésben. A kérdés csak az, tesz-e további lépéseket a budapesti kormány.

Mindenesetre azt határozottan le kell szögezni, hogy a premontrei vagyon körül kirobbant botrány első számú felelősei a mindenkori román állam intézményei és annak sovinszta képviselői, amelyek és akik azzal próbálják ellehetetleníteni az őshonos magyar közösséget, hogy trükkök százaival, akár törvénytelen eszközökkel orozzák el iskoláit, ingatlanait.

Természetesen az apát sem tökéletes, nem szent, az állandó küzdelem a román állami hatóságokkal rajta is nyomot hagyott, de az ő álláspontja is érthető: nem azon előjáróként akar bevonulni a rend történetébe, aki önként lemondott a váradi rendházzal, hiszen valószínűleg azáltal, hogy őt félreállítják, az egész rendet megfosztják ingatlanától.

A kompromisszumos javaslat nyilvánosságra került elemei alapján ugyanis elvileg fel kellene adnia a küzdelmet, hogy az ingatlan udvarában az önkormányzat biztosítson egy telket, amelyen új rendház épülhet.

Ez kissé olybá hat, mintha kilakoltatnának a házukból, ahol a családjuk évszázadok óta él, majd nagyvonalúan közölnék, hogy mellette felhúzhatunk egy kunyhót.

Egy másik verzió szerint a felújítás nyomán a rend használati jogot kaphatna a rendház egy részére és a szintén elorzott sekrestyére, ami egy fokkal talán jobb, de szintén megalázó, még ha a status quo látszatát valamilyen szinten meg is őrizné.

Mindazonáltal az valóban fontos lenne, hogy az apát is hajlandó legyen valamilyen kompromisszumra, és beleegyezzen, hogy több, hasonló témákban tapasztalattal rendelkező jogászt is bevonjanak az ügybe, hiszen egy profi, a román jogrendszer bugyrait és kiskapuit jól ismerő ügyvédi csapat valóban hatékonyabban léphet fel az ügyben.

De ettől még lényegesen több odafigyelést és támogatást érdemel, hiszen jogos az aggodalom: ha vele szemben el lehet követni ilyen visszaéléseket, akkor senki sincs biztonságban.

Ezért fontos, hogy a magát magyar érdekképviselőnek nevező szervezet ne álljon be az apátot lejáratni akarók kórusába, hanem a rendelkezésére álló eszközökkel, jogászai stábját bevetve tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a helyzetet orvosolják.

Mert ez nem csupán az apát személyes ügye, és nem is csak a premontrei rendé.

Hanem az egész magyar közösségé.

2026. jún. 12.

Forrás: [Krónika Online](#)

Családi nap - 11 órakor ökumenikus nyitóáhitat - Veldhoven, 2026 május 31-én, Szentháromság vasárnapján

Utrecht környéki magyar református istentisztelet

Hívunk és várunk mindenkit az Utrecht környéki magyarok istentiszteletére 2026. augusztus 16-án du. 15. órai kezdettel. Gyülekezés 14.30 órától.

Cím: Merelplein 2, 3435 CC Nieuwegein

Szolgálat: Hermán Mostert Rebeka Rubinka. A szeretetvendégségre is várjuk a híveket

Parkolás egy eurós díj fejében.

Istentisztelet után Urbán Ákos gondnok és Hermán M. János a grémium megbízásából megkérdezi a jelenlévőket, hogy tartsunk-e folyamatosan istentiszteleteket az Emmauskerk egyik termében a következő hónapok harmadik vasárnapján.

Tömegközlekedéssel megközelíthető Utrechtből a 21-es gyorsvillamossal. Nieuwegein, leszállás St. Antonius megállónál.

Csoportkép: Nieuwegein, Emmauskerk, 2026. augusztus 16.

Jelenléti napló és a perselypénzek folyamatos összesítője a 2026-os évre

139 – „2025 karácsonyán Összesen 37 lélek--- Ebből gyermek_ 12—Úrvacsorát vett 25 lélek---- Perselypénz: 64 euró és 5 cent

140 – 2026 jan 11-- Összesen 17 lélek- Perselypénz 60, hatvan euró gyermek nem volt az istentiszteleten

141 – Összesen 31 lélek;---csak holL. beszélők: 9 lélek- Perselypénz:38 euró és 50 cent

142 – perselyezés Az urkiek javára -terembér pro Deo--142.kihelyezett ist. Urk—2026 febr 14 szombat/reggel szolgált Kelemen Csongor/-Makkai Réka kántor fellépett a debreceni Főiskola-jelenlét 124—

143 – kihelyezett ist.-Ouwsterhaule – febr.15 - MdeRuyter konf másodnapja, 89 Lélek, perselypénz a helyi gyülekezeté lett közös megegyezéssel

144 – 3 személy beteglátogatás Dineke ROHAAN

145 – Összesen 14 személy, ezek közül 3 nem beszél magyarul – Úrvacsorát vettek 12-en---Perselypénz 16,80 Tizenhat euró és 80 cent-

146 – Összesítő: Gyermek 5; Felnőtt:34.-Csak hollandul beszélő: 8 lélek. Perselypénz_160, százhatvan euró.

147 – Holzhausen, 2026 márc.27 esti istentiszt. HMJ— Pp-presbiteri konferencia – Urbán Ákos-Emőke-Bornai Szilveszter-Van Bolhuis Szabó Emőke, Jónatán, Péter, Gábor

148 – 2026 ápr.6 Húsvét másodnapja hétfő-lélek.49-Persp.66 euro.Gyermekek száma: 13.---úrvacsorát vettek__25-ön

149 – 21 lélek, pp.97 euró-

150 – 2026 máj.25: Jelenlét: 36 – pp. 100 euró- Úrvacsorát vettek 28-an

Családi nap, Veldhoven, ökumenikus nyitó áhítat -kó-russal együtt:42 lélek

151 – jún.14-* 34 lélek,85 euró

151, lsz.34- pp,85.euró,

152.lsz.29—pp.175.

153.lsz.27.-pp.73 euró aug.9-én

154-kihelyezett istentisztelet Nieuwegein 2026 aug. 16—Lélekszám 19-persp.90 euró

„Scheppen Christi”: Krisztus hajója

Az emdeni református nagytemplom kapujának a hajdani díse, amely a hitük miatt üldözött és menekült holland gyülekezetek jelvénye volt.

Párbeszéd Istennel – 2026 az imádság éve

„Csendesedjete el, és tudjátok meg, hogy én vagyok az Isten.”

Zsolt 46,11

ZWOLLEI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
HONGAARSE PROTESTANTSE GEMEENTE, ZWOLLE

**Címünk / Adres: Koestraat 2, 8011 NK Zwolle Titkárság / Secretariaat:
Hertenstraat 24, 8011 GT Zwolle**

Telefon: 0031 38 4233247

Email: jhermanm@gmail.com

Homepage: <https://www.zwolleireformatus.nl>

**KvK-nummer: 75204703 - Rechtspersoon. RSIN: 860184420. - Rechtsvorm:
Kerkgenootschap. – Activiteiten: SBI-code 94911-Religieuze organisatie.
Bankrekening: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente,
Zwolle**